

Food and Agriculture Organization
of the United Nations

FAO

+

Türkiye

Gıda güvenliği ve
doğal kaynakların
sürdürülebilir
yönetimi için
ortaklık

FAO

+

Türkiye

**Gıda güvenliği ve
doğal kaynakların
sürdürülebilir
yönetimi için
ortaklık**

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü

Roma, 2022

Önerilen atıf şekli:

FAO. 2022. *FAO + Türkiye. Gıda Güvenliği ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi için ortaklık*. Roma.

Bilgilendirme amacıyla hazırlanmış işbu yayında kullanılan isimler ve materyaller, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün (FAO) herhangi bir ülkenin, bölgenin, şehrin veya alanın ya da ilgili makamların, hukuki durumuna veya gelişim durumuna ya da sınır ya da hudutlarının belirlenmesine dair fikrinin ifade edildiği şeklinde yorumlanamaz. Belli şirketlerden veya patentli olup olmamasına bakılmaksızın belli üreticilere ait ürünlerden bahsedilmesi, söz konusu şirketlerin ve ürünlerin FAO tarafından onaylandığı veya benzer özelliklere sahip oldukları halde bu belgede bahsedilmeyen şirket ve ürünler yerine bahsi geçen şirket ve ürünlerin önerildiği anlamına gelmez.

Bilgilendirme amacıyla hazırlanmış işbu yayında ifade edilen görüşler, yazar(lar)a ait olup FAO'nun görüş veya politikalarını yansıtmaz.

©FAO, 2022

Bazı hakları gizlidir. Bu yayına, Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 3.0 IGO licence'tan (CC BY-NC-SA 3.0 IGO; <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/igo/legalcode>) ulaşılabilir.

Bu lisansın koşulları doğrultusunda, yayına uygun şekilde atıfta bulunulması koşuluyla çalışma; ticari amaç gütmekten kopyalanabilir, yeniden dağıtılabilir ve adapte edilebilir. Bu çalışma kullanılırken FAO'nun, herhangi bir spesifik kuruluş, ürün veya hizmeti onayladığı ima edilmemelidir. FAO logosunun kullanılması yasaktır. Çalışmanın adapte edilmesi durumunda çalışmanın, Creative Commons lisansı ile ya da eşdeğer bir lisanla lisanslanması gerekmektedir. Çalışmanın tercüme edilmesi durumunda, önerilen atıfta bulunma şekline ek olarak belirtilen sorumluluk reddi ibaresinin eklenmesi gerekmektedir: "Bu tercüme, Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) tarafından yapılmamıştır. FAO, tercümenin içeriğinden veya doğruluğundan sorumlu değildir. Orijinal [dili belirtiniz] versiyon bağlayıcıdır ve özgün versiyondur."

Lisans kapsamında ortaya çıkan ve dostane bir şekilde çözilemeyen ihtilaflar, aksi burada belirtilmedikçe, lisansın 8. Maddesinde açıklandığı şekilde arabuluculuk ve tahkim yoluyla çözülecektir. Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü'nün arabuluculuk kuralları geçerli olacaktır: <http://www.wipo.int/amc/en/mediation/rules> ve her türlü arabuluculuk, Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu (UNCITRAL) arabuluculuk kurallarına göre yürütülecektir.

Üçüncü şahıslara ait materyaller: Tablolar, şekiller veya görseller gibi bu çalışmada yer alan ve üçüncü bir şahsa ait olan bir materyalin yeniden kullanılmak istenmesi durumunda, söz konusu materyalin yeniden kullanımı için izne gerek olup olmadığını belirlemek ve telif hakkı sahibinden izin almak kullanıcının sorumluluğundadır. Çalışmadaki herhangi bir üçüncü şahsa ait bileşenin ihlalden kaynaklanan hak talepleri ile bağlantı risklerden yalnızca kullanıcı sorumludur.

Satışlar, haklar ve lisans: FAO bilgilendirme ürünlerine FAO web sitesinden (www.fao.org/publications) ulaşılabilir ve şu adresten temin edilebilir: publications-sales@fao.org. Ticari amaçlı kullanım talepleri, şu adrese iletilmelidir: www.fao.org/contact-us/licence-request. Haklar ve lisans ile ilgili sorular için şu adresi ziyaret ediniz: copyright@fao.org.

Bu yayın, çevre üzerinde minimal etki yaratılmasını temin etmek ve sürdürülebilir orman yönetimini teşvik etmek üzere seçilen ürünler ve süreçlere başvurulacak basılmıştır.

Kapak fotoğrafları

©FAO

İçindekiler

FAO Genel Direktörü'nün Sunuşu.....	iv
Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanı'nın Sunuşu	v
Teşekkür.....	vi
Kısaltmalar.....	vii
Ortaklığa Genel Bakış	viii
Rakamlarla FAO + Türkiye	2
Önemli olaylar kronolojisi.....	4
Kafkaslar ve Orta Asya'da gıda güvenliği ve kapsayıcı kırsal kalkınmanın iyileştirilmesi	7
Sürdürülebilir doğal kaynak yönetiminin geliştirilmesi.....	15
Sürdürülebilir tarım için ulusal kapasitelerin güçlendirilmesi	25
Küresel gıda yönetişiminin geliştirilmesi.....	31
Geçim kaynaklarının dayanıklılığının güçlendirilmesi	35
İlerisi için izlenecek yol	38
Türkiye tarafından fonlanan projelerin listesi (2009–2020 yılları arasında uygulanan).....	40
2020 yılında devam eden Türkiye tarafından fonlanan projelerin listesi.....	44

FAO Genel Direktörü'nün Sunuşu

Türkiye, 1948 yılında Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü'nün üyesi olduğu tarihten bu yana, açlık ve yetersiz beslenmeye karşı yürütülen küresel mücadelede kararlı ve sadık bir ortak olmuştur. 1982 yılında Ülke Ofisi'nin ve 2007 yılında Orta Asya Alt Bölge Ofisi'nin Ankara'da kurulmasıyla ortaklığımız daha da güç kazanmıştır. FAO ve Türkiye birlikte, günümüzün en kritik sorunlarının çoğuna çözüm üretmek ve en fazla desteğe ihtiyaç duyanlara destek sunmanın yeni yollarını denemek üzere çalışmalar gerçekleştirmektedir. Eski bir ortak ve dost olarak Türkiye halkının desteğini alma ayrıcalığına sahibiz.

Yıllar içinde Türkiye, hem FAO'nun çeşitli desteklerinden faydalanmış, hem de özellikle Orta Asya ve Kafkasya'da FAO faaliyetlerine teknik ve mali destek sağlamak suretiyle Örgüt için aktif ve önemli bir kaynak ortağı haline gelmiştir. Yoksulluğun azaltılması, tarımsal ve kırsal kalkınma, beslenme, gıda güvenilirliği, hayvan ve bitki genetik kaynakları ve doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimine odaklanan FAO-Türkiye Gıda ve Tarım ile Ormancılık Ortaklık Programları'nın hayata geçirilmesi vasıtasıyla günümüzde iş birliğimiz gelişmeye devam etmektedir. Türkiye'nin Güney-Güney ve Üçgen İşbirliği içinde önemli bir ortak olarak üstlendiği rol bu iş birliğini pekiştirmektedir. Türkiye, sahip olduğu bilgi ve deneyimi paylaşmakta ve söz konusu bilgi ve deneyimi, gıda güvenliği ve beslenmeye destek olmak üzere Orta Asya'daki ülkelerin belirli kalkınma önceliklerine göre uyarlamaktadır.

İşbirliğimizin bir diğer önemli boyutu da Suriye krizine verdiğimiz ortak yanıttır. Krizin etkilerini bertaraf etmek için dayanıklılığı artırmanın ve acil durum müdahalesinin hayati öneme sahip olduğu kırılgan sahalara Türkiye'nin kararlı duruşu sayesinde ulaştık. Milyonlarca Suriyeli mülteci ve Türk ev sahibi topluluğun gıda güvenliğine ve geçim kaynaklarına da katkıda bulunduk. Bu çabaların, uzun süreli bir barış için sürdürülebilir bir bağlam oluşturulması bakımından çok önemli olduğunu değerlendirmekteyiz.

Ayrıca FAO, Türkiye'nin tarımda inovasyon ve dijital teknolojileri geliştirme ve FAO ile iş birliği içinde başlatılan "Gıdanı Korumak" kampanyasıyla gıda kaybı ve israfını sürdürülebilir şekilde azaltma yönündeki çabalarını takdir etmektedir. Hem ulusal hem uluslararası düzeyde gıda kaybı ve israfı ile mücadele etmeyi ve konu hakkında bilinç oluşturmaya amaçlayan "Gıdanı Korumak" kampanyası, bu alanda yürütülen çalışmalarda Türkiye'yi bir rol model haline getirmektedir.

2020 yılı sona ererken, dünya, COVID-19 salgınının uzun vadeli sosyoekonomik etkileriyle mücadeleye etmeye devam etmektedir. Salgının, gıda güvenliği ve beslenme açısından oluşturduğu tehditlerin ele alınması ve dayanıklılığın iyileştirilmesi için artık kararlı, koordineli ve yenilikçi çalışmalara ihtiyaç vardır. İşte tam bu nedenle FAO, Türkiye'yi de içeren üyeleriyle birlikte, özellikle kadınlar ve gençler için COVID-19 bağlamında ve ötesinde sürdürülebilir kırsal kalkınma için tarımda dönüşümü hızlandırmayı planlamaktadır.

Birbirleriyle son derece uyumlu olan hedeflerimizle ve amiral gemisi El Ele Girişimi aracılığıyla ülkesel sahiplenmenin, verimliliğin ve etkilerin artırılmasına odaklanan yenilenen yaklaşımla FAO'nun daha iyi üretim, daha iyi beslenme, daha iyi bir çevre ve daha iyi bir yaşam için bu iş birliğini daha da güçlendirmeye hazır olduğuna yürekten inanıyorum.

QU Dongyu
FAO Genel Direktörü

Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanı'nın Sunuşu

FAO-Türkiye ilişkileri 70 yıl öncesine dayanmaktadır. Bu süre zarfında, FAO ve Türkiye yakın iş birliği içinde çalışmak suretiyle gıda güvenliği, tarım ve ormancılık alanlarında birçok ortak çalışma ve projeye imza atmıştır. Söz konusu iş birliği, 2006 yılında Türkiye ile FAO arasında ev sahibi ülke anlaşmasının imzalanması ve buna bağlı olarak Ankara'da Orta Asya Alt Bölge Ofisi'nin kurulmasıyla bir adım ileriye taşınmıştır. Daha önce FAO tarafından sağlanan teknik desteğin alıcısı durumunda olan Türkiye bugün, sadece Türkiye'de değil, ayrıca Orta Asya, Kafkaslar ve ötesinde birçok proje ve programın uygulanmasına yönelik aktif bir mali ve teknik kaynak sağlayıcısı durumundadır.

Bölgede ve dünyada gıda güvenliğinin artırılması ve yoksulluğun ortadan kaldırılması amacıyla Türkiye, mevcut uluslararası çabalara, diğer ülkelere bilgi ve deneyim aktarımında bulunarak katkıda bulunmaktadır. Bu amaçla, FAO-Türkiye Gıda ve Tarım Ortaklık Programı (FTPP) ve FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı (FTFP) olmak üzere Türkiye Cumhuriyeti Hükümetince finanse edilen iki program, gıda güvenliği, gıda güvenilirliği, beslenme, kırsal kalkınma, doğal kaynaklar, balıkçılık, su ürünleri ve ormanların korunması ve yönetimi ile teknik kapasitenin ve insan kaynaklarının geliştirilmesi alanlarında destek sağlamaktadır.

FTPP ve FTFP'ye ek olarak, Türkiye ve FAO, iklim değişikliği kaynaklı zorlukların ele alınması, biyoçeşitliliğin artırılması ve çölleşme ile mücadele amacıyla önemli ortak faaliyetler yürütmektedir. FAO ile Türkiye ayrıca, geçici koruma altındaki Suriyelilerin (GKAS) geçim kaynaklarının ve dayanıklılığın artırılmasını hedefleyen bir dizi projeyi de iş birliği içinde yürütmektedir.

Yürüttüğümüz çok çeşitli ortak faaliyet içinde, Alt-Bölge ülkelerinde gıda kaybı ve israfının azaltılmasına yönelik yeni bölgesel projeye özel önem atfediyoruz. Projenin etkisinin artırılması bakımından FAO ile güçlerimizi birleştirerek "Gıdanı Koru" başlıklı medya kampanyasını başlattık. Kampanyayı, bölgede gıda kaybı ve israfının azaltılması ve sorun hakkında farkındalık oluşturulması yönünde önemli bir adım olarak görmekteyiz.

Bu değerli raporda, Türkiye-FAO iş birliğiyle hayata geçirilen ortak çalışmalar ve devam eden ve ileride planlanan projeler hakkında derinlemesine bilgi verilmektedir. Önümüzdeki dönemde ortak faaliyetlerle uzun vadeli iş birliğimizin daha da gelişeceğine inanıyor ve bu raporun okuyucularının, FAO ve Türkiye ortaklığı hakkında daha fazla bilgi edineceğini umuyorum. Bu raporun hazırlanmasına katkıda bulunan herkese teşekkürlerimi sunarım.

Dr. Bekir Pakdemirli
Tarım ve Orman Bakanı

Teşekkür

FAO, bu ortaklık raporuna katkıda bulunan Türkiye Cumhuriyeti kurum ve kuruluşlarına, bu belgenin hazırlanmasında gösterdikleri cömert destek ve zaman için en içten şükranlarını ve teşekkürlerini sunar. Özellikle Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı, Avrupa Birliği ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü'ne teşekkürü borç bilir.

Rapor, Genel Direktör Yardımcısı Elizabeth Bechdol'in gözetiminde, Kaynak Mobilizasyonu ve Özel Sektör İş Birlikleri Bölümü Direktörü Alexander Jones'in liderliğinde, Pazarlama, Destek ve Raporlama Birimi Başkanı Kazuki Kitaoka'nın stratejik rehberliğinde hazırlanmıştır. Raporun hazırlanması süreci, Kaynak Mobilizasyonu Uzmanları Irene Pirca García ve Lorenzo Gentile tarafından koordine edilmiş, rapor, Hayley Benjamin tarafından kaleme alınmıştır. Editoryal desteği Mary Fritzpatrick sağlamıştır. Raporun tasarımını Heather Perreault yapmıştır.

Raporda sunulan bilgiler, genel merkezde ve ülke ofislerinde görev yapan birçok arkadaşımızın desteğiyle, tüm FAO ofislerinin katkılarıyla oluşturulmuştur. Sheikh Ahaduzzaman, Leyla Akyüz Sönmez, Vanja Bozic ve Giorgi Kharshiladze olmak üzere Ankara'daki FAO Orta Asya Alt Bölge Ofisi'ne ve merkez ofisinde görevli çalışma arkadaşlarımıza sağladıkları değerli rehberlik, destek ve katkılar için özellikle teşekkür etmek isteriz.

Kısaltmalar

AAD	Çölleşmeye Karşı Eylem
BRIDGES	Restorasyon, Gelir, Kalkınma, Üretici Ekosistem Hizmetlerini Arttırma
CA	Korumalı Tarım
CACFish	Orta Asya ve Kafkasya Bölgesel Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Komisyonu
CCA	Kafkaslar ve Orta Asya
CPF	Ülke Programlama Çerçevesi
DSÖ	Dünya Sağlık Örgütü
ECO-RCC	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Bölgesel Gıda Güvenliği Koordinasyon Merkezi
EİT	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı
FAO	Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
FISHDEV	Orta Asya Ülkelerinde Bölgesel Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesi Programı
FTFP	FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı
FTPP	FAO-Türkiye Gıda ve Tarım Ortaklık Programı
GEF	Küresel Çevre Fonu
GKAS	Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler
IFPRI	Uluslararası Gıda Politikaları Araştırma Enstitüsü
IPPC	Uluslararası Bitki Koruma Anlaşması
ITPGRFA	Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşması
IUU	Yasadışı, Bildirilmemiş ve Düzenlenmemiş
IYP	Uluslararası Bakliyat Yılı
KEİ	Karadeniz Ekonomik İşbirliği
PSMA	Liman Devleti Tedbirler Sözleşmesi
RPFS	Bölgesel Gıda Güvenliği Programı
SEC	Orta Asya Alt Bölge Ofisi
SKA	Sürdürülebilir Kalkınma Amacı
SSTC	Güney-Güney ve Üçgen İşbirliği

Ortaklığa genel bakış

Türkiye'nin 1948 yılında Gıda ve Tarım Örgütü'ne (FAO) üye olması ve 1981 yılında ülke ofisinin kurulmasından bu yana FAO ile Türkiye arasında güçlü bir ortaklık bulunmaktadır. 2006 yılında FAO ile Türkiye arasında ev sahibi ülke anlaşması imzalanmış, bu anlaşma ile, Ankara'da Orta Asya Alt Bölge Ofisi (SEC) kurularak FAO'nun Türkiye'deki varlığı daha da gelişmiştir. SEC'in kurulması, FAO'nun ulusal ihtiyaçların yanı sıra bölgesel önceliklere cevap verme yeteğini de arttırmıştır.

FAO Ülke Programlama Çerçevesi (CPF) temelinde, Türkiye, FAO ve diğer ortakların sağladığı çok çeşitli desteklerden faydalanmaktadır. 2016-2020 yıllarını kapsayan en güncel tarihli CPF, gıda ve beslenme güvenliği ve gıda güvenilirliği, balıkçılık dâhil sürdürülebilir orman ve doğal kaynaklar yönetimi ve kamu sektörü ve özel sektörde kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesi olmak üzere üç temel önceliğe odaklanmaktadır. Ayrıca, FAO, 2017 yılından bu yana Suriye Mülteci Dayanıklılık Planı'nı uygulamaktadır.

2017-2020 yılları arasında, Japonya ve Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği'nden (BMMYK) alınan fonlarla FAO, Türk otoritelerle ortaklık halinde altı proje yürütmüştür. Projelerden biri, FAO'nun Düzenli Program bütçesinden finanse edilmiştir.

Planın 2019-2020 aşaması, Türkiye yetkili mercileriyle yakın iş birliği içinde hareket edilmesi suretiyle, Suriye Arap Cumhuriyeti'ndeki krizden etkilenen 60 000'den fazla Geçici Koruma Altında Suriyeli (GKAS) ve ev sahibi topluluğun dayanıklılığının arttırılmasını amaçlamaktadır. Ek olarak, 2019 yılı sonunda, Avrupa Birliği Suriye Krizi Bölgesel Güven Fonu kapsamında finanse edilen daha kapsamlı bir müdahale başlamıştır. FAO ayrıca, Türkiye'nin biyolojik çeşitliliğinin geliştirilmesi ve arazi bozulumu ve iklim değişikliğinin etkilerinin azaltılması amacıyla Küresel Çevre Fonu (GEF) ile de iş birliği içinde çalışmaktadır.

Yıllar içinde Türkiye, aktif bir kaynak ortağı haline gelerek, başta Orta Asya alt bölgesi olmak üzere Örgüt'ün faaliyetlerine önemli düzeyde teknik ve finansal destek sağlamaya başlamıştır. 2009–2020* yılları arasında, Türkiye, Örgüt'ün çalışmalarına 75 milyon ABD Dolarından fazla katkıda bulunmuştur. Bu katkıların büyük kısmı tarım, ormancılık ve balıkçılığın daha verimli ve sürdürülebilir hale getirilmesine (yüzde 49) aktarılmıştır. Bunu, kapsayıcı ve verimli tarım ve gıda sistemlerini hedefleyen girişimler (yüzde 24) takip etmiştir. Ek olarak, Türkiye'nin fon sağladığı projelerin çoğu, Avrupa ve Orta Asya'daki kırılgan nüfusları desteklemiş (yüzde 71), bunu, bölgeler arası projeler takip etmiştir (yüzde 29).

*Bu raporda, 2020'ye ilişkin veriler, Aralık 2020 itibarıyla ön kapanış itibarıyla mevcut olan verilerdir.

Türkiye, Doğu Avrupa ve Orta Asya'da, FAO faaliyetlerine fon sağlayan en büyük Avrupa dışı donörlerden biri olmuş, 2006 yılından bu yana yaklaşık 30 milyon ABD Doları katkıda bulunmuştur. FAO ve Türkiye arasındaki iş birliği, Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından temsil edilen Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile yürütülen FAO-Türkiye Gıda ve Tarım Ortaklık Programı (FTPP) ve FAO-Türkiye Ormancılık Ortaklık Programı (FTFP) olmak üzere iki ortaklık programı tarafından şekillendirilmektedir. FTFP, ev sahibi ülke anlaşması sonucunda oluşturulmuş olup Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, beş yıllık bir süre zarfında 28 proje için 10 milyon ABD Dolarından fazla katkıda bulunmuştur. Söz konusu projeler, gıda güvenliği ve beslenme, tarımsal ve kırsal kalkınma, doğal kaynak yönetimi, tarım politikaları ve gıda güvenilirliği gibi alanları kapsamaktadır.

2014 yılında, tamamlayıcı bir anlaşma ile ortaklığın ikinci aşamasına geçilmiş, bu çerçevede Türkiye, ilave 20 milyon ABD Doları katkıda bulunmayı taahhüt etmiş, bu katkının yarısı, FTFP'nin ikinci aşaması (FTFP II) aracılığıyla gıda ve tarım projelerine, yarısı ise sürdürülebilir orman yönetimi ve yönetim ile ilgili alanları kapsayacak şekilde FTFP'ye tahsis edilmiştir.

Türkiye, Güney-Güney ve Üçgen İşbirliği (SSTC) için de önemli bir ortaktır. Sahip olduğu bilgi ve deneyimi Kafkaslar ve Orta Asya'daki (CCA) ülkeler ile, bu ülkelerin özel kalkınma önceliklerine göre şekillendirerek paylaşmaktadır. Bu doğrultuda, Türkiye ve FAO, SSTC çerçevesindeki ortaklığın güçlendirilmesine yönelik yeni fırsatlar da aramaktadır.

FAO, Türkiye'nin pek çok farklı alanda ve şekilde Örgüt'le birlikte ve Örgüt aracılığıyla çalışma isteğine büyük değer vermektedir. Türk uzmanların geçici süreyle FAO'da çalışmak üzere görevlendirilmesi dâhil olmak üzere insan kaynakları aracılığıyla FAO'ya sunduğu destek, Türkiye'nin bu isteğini yansıtmaktadır. Bu, Türkiye'nin sahip olduğu zengin bilgi birikimi ve teknolojilerin, 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'ni destekleyecek şekilde yaygınlaştırılmasında FAO'yu güçlü bir ortak haline getirmektedir.

Gelecek yıllarda ve özellikle COVID-19 sonrası toparlanma döneminde, FAO ve Türkiye, bir yandan mevcut ve yeni küresel zorlukları ele almak ve COVID-19 salgını boyunca ve sonrasında açlıkla mücadelede katkıda bulunmak, diğer yandan ise Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'na (SKA) ulaşmak için ortak öncelikler üzerinde çalışmaya devam edecektir.

COVID-19 konusunda ortak eylem: Herkes için gıda güvenliğini ve güvenilirliğini artırma

COVID-19 salgını, mevcut küresel zorlukları şiddetlendirmekte, insan sağlığını tehlikeye atmakta ve sağlığın temelini oluşturan gıda sistemlerini sekteye uğratmaktadır. Harekete geçilmemesi halinde dünyanın, yaklaşık 50 yıldır görülmemiş bir şiddet ve ölçüde küresel bir gıda krizi ile yüz yüze kalması olasıdır. FAO ve üye ülkeler, kısa süre önce, salgının; insanların yaşamları ve geçim kaynakları, küresel gıda ticareti, piyasalar, gıda tedarik zincirleri ve hayvancılık üzerindeki etkilerine karşı hızlı, kararlı, koordineli ve yenilikçi bir yanıt geliştirmek üzere birlikte çalışmaya başlamıştır.

FAO'nun bütüncül COVID-19 yanıtı, gelecek yıllarda yedi temel öncelik alanına odaklanacaktır:

1. karar almaya yönelik veriler;
2. yoksulluğun azaltılması amacıyla ekonomik içerme ve sosyal koruma;
3. ticaret ve gıda güvenliği standartları;
4. toparlanmaları adına küçük çiftçilerin dayanıklılığının artırılması;
5. Zoonotik salgınların önlenmesi;
6. gıda sistemlerinin dönüştürülmesi;;
7. küresel insanı müdahale planı.

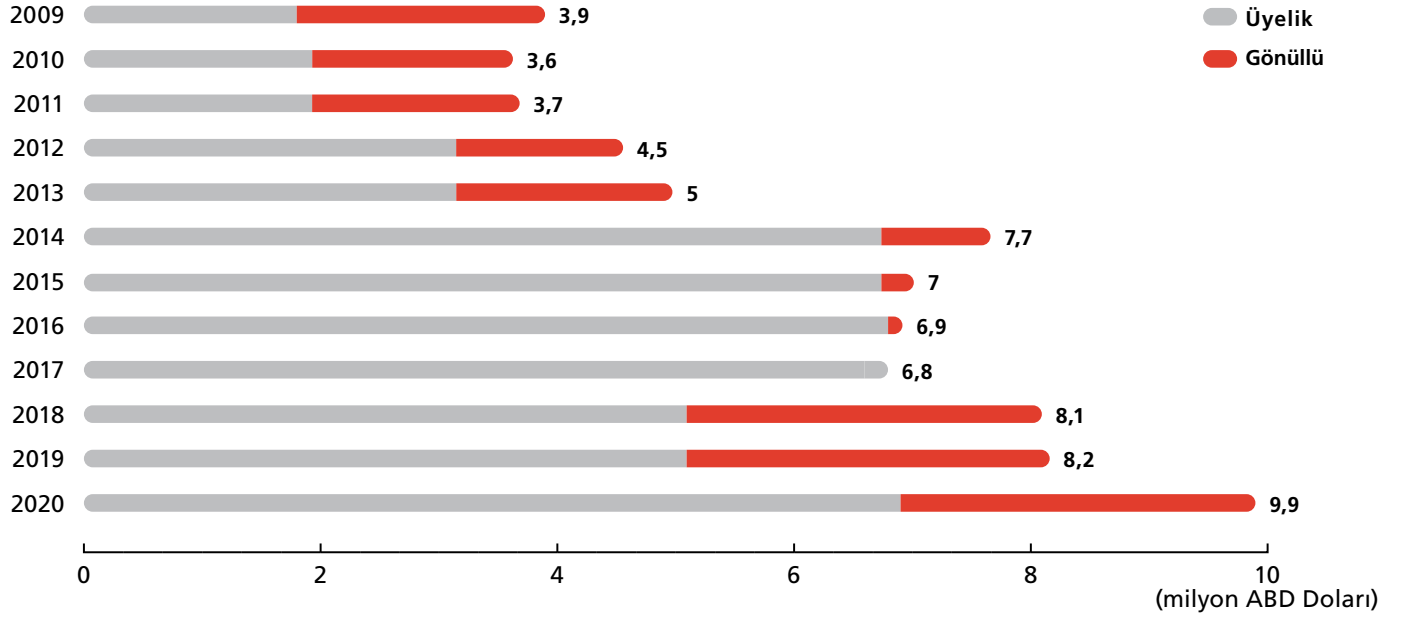
Bu kapsamlı program, salgının sosyo-ekonomik etkilerinin, faal ve sürdürülebilir bir şekilde ele alınması için tasarlanmakta, bir taraftan da Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları için ülkelere kesintisiz ve uzun vadeli destek sağlanmaktadır.

Rakamlarla FAO + Türkiye

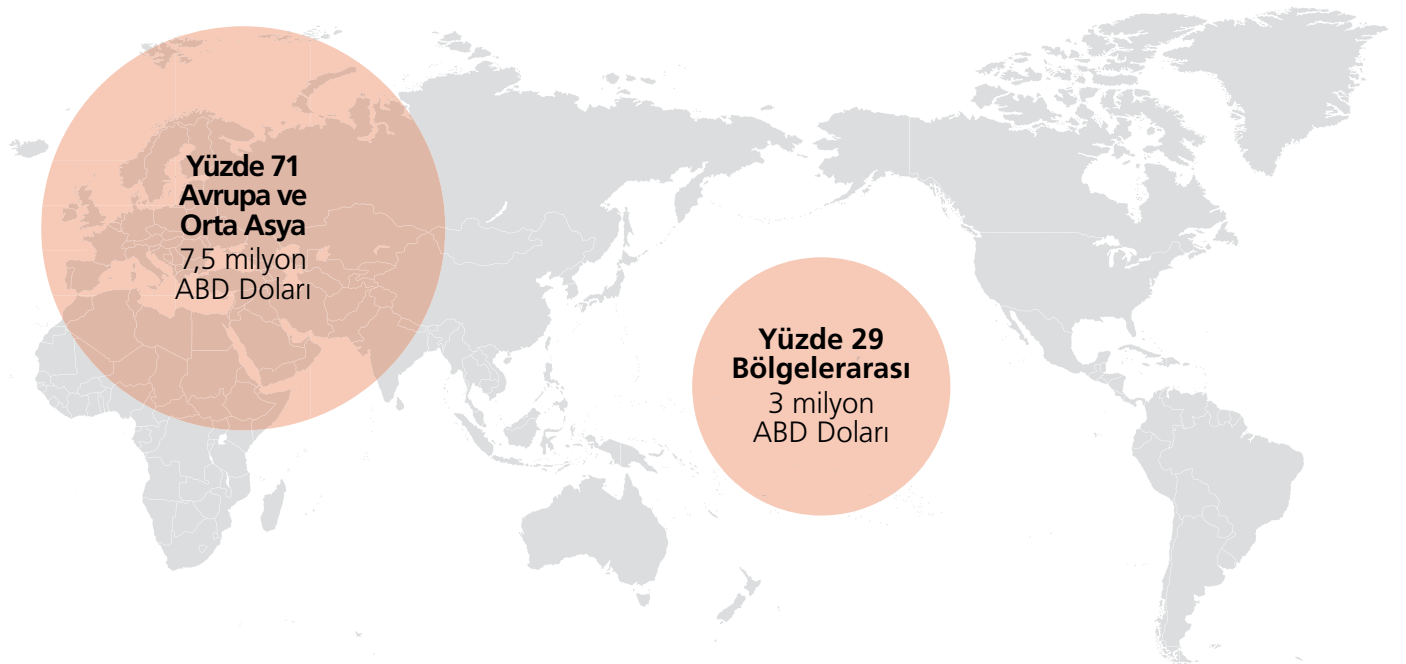
Türkiye'nin FAO'ya toplam katkısı (üyelik* ve gönüllü) 2009–2020:**

75,3 milyon ABD Doları

Katkılar (2009–2020)

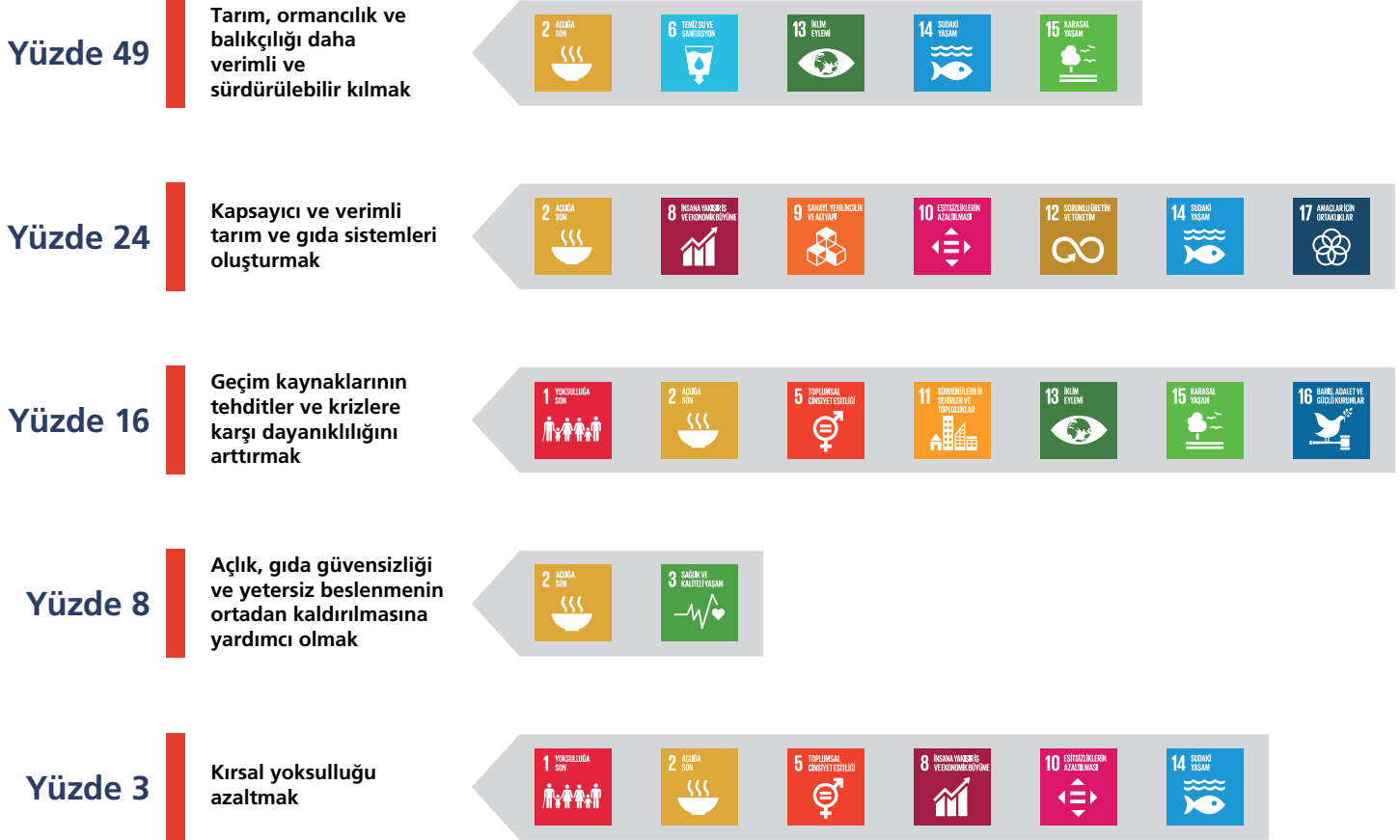
Bölgelere göre Türkiye'nin katkısı (2014–2020)**

Kategorilere göre Türkiye'nin katkısı (2014–2020)**

FAO'nun çalışma alanlarına göre Türkiye'nin katkısı (2014–2020)**

* Üyelerin katkıları, iki yılda bir düzenlenen FAO Konferansında belirlenen olağan bütçeyi içerir.

** Çok Taraflı/Ortak Güvence Fonlarına aktarılanlar hariç, onaylara dayalı gönüllü katkıları ifade eder. Gönüllü katkılar, sonuç çerçevesiyle bağlantılı net şekilde tanımlanmış amaçlar konusunda hükümetleri desteklemek ve FAO'nun temel çalışmalarına doğrudan destek sağlamak için üyeler ve diğer ortaklar tarafından gönüllülük esasıyla sağlanır

Önemli olaylar kronolojisi

13 Eylül 1981

Ankara'da FAO Türkiye ülke ofisi açıldı.

13-22 Ekim 1997

11. Dünya Ormancılık Kongresi, Ankara, Türkiye'de düzenlendi.

4 Ağustos 2006

FAO ile Türkiye arasında Ankara'da Orta Asya Alt Bölge Ofisi (SEC) kurulmasına karar veren ev sahibi ülke anlaşması imzalandı. Böylece FAO'nun Türkiye'deki varlığı daha da gelişti ve ulusal ihtiyaçların yanı sıra bölgesel önceliklere cevap verme kapasitesi arttı.

Kasım 2012

Ekonomik İşbirliği Teşkilatı (EİT) üye ülkeleri arasında gıda güvenliği alanında iş birliği, bilgi paylaşımı ve bilgi alışverişinin artırılması amacıyla Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Gıda Güvenliği Bölgesel Koordinasyon Merkezi (ECO-RCC) kuruldu.

16 Ekim 2006

Ankara'da FAO Orta Asya Alt Bölge Ofisi kuruldu.

4 Ağustos 2006

Gıda ve beslenme güvenliği, gıda güvenilirliği, tarım ve kırsal kalkınmaya destek olunması amacıyla ilk FTTP oluşturuldu.

7 Eylül 2013

Türkiye'nin girişimiyle Birleşmiş Milletler, 2016 yılını Uluslararası Bakliyat Yılı (IYP) ilan etti ve Türkiye ve Pakistan, IYP'nin ortak başkanları olarak seçildi.

4 Haziran 2014

FTPP II'yi başlatan tamamlayıcı anlaşma imzalandı.

4 Haziran 2014

Ormancılık alanındaki küresel meselelerin desteklenmesi amacıyla FTTP oluşturuldu.

Mayıs 2015

Türkiye'nin G20 dönem başkanlığı sırasında FAO ve Uluslararası Gıda Politikaları Araştırma Enstitüsü (IFPRI) tarafından Gıda Kaybı ve İsrafının Azaltılması ve Ölçülmesi Teknik Platformu oluşturuldu.

12-23 Ekim 2015

Türkiye, Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi 12. Taraflar Konferansı'na Ankara'da ev sahipliği yaptı.

25 Nisan 2016

Türkiye, FAO'nun üst düzey katılım gösterdiği, "Gelecek Nesiller İçin Yeşil Bir Dünya" mottosuyla düzenlenen Uluslararası Bahçecilik Expoları Konferansı'nın açılışını yaptı.

3 Temmuz 2017

FTPP II, özel bir fotoğraf sergisiyle Roma'da başlatıldı.

23-24 Mayıs 2016

Tarihteki ilk "Dünya İnsani Zirvesi", küresel insani sistemin yeniden düzenlenmesi ve canlandırılması vizyonu ile Türkiye'de gerçekleştirildi.

4-6 Mayıs 2016

Türkiye, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ve bunların Avrupa ve Orta Asya'da tarım ve kırsal alan üzerindeki etkilerini tartışmak ve FAO'nun bölgedeki önceliklerini değerlendirmek üzere gerçekleştirilen otuzuncu FAO Avrupa Bölgesel Konferansı'na ev sahipliği yaptı.

16-10 Temmuz 2018

FTFP, Ormancılık Komitesi'nin 24. oturumu ve 6. Dünya Ormancılık Haftası marjında Roma'da gerçekleştirilen bir yan etkinlik ile başlatıldı.

15-18 Ekim 2018

Orta Asya ve Kafkasya Bölgesel Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Komisyonu'nun (CACFish) altıncı oturumu Türkiye'de yapıldı. Türkiye, Komisyon'un sekretaryasını üstlendi ve yıllık bütçeye katkıda bulundu.

29 Nisan 2019

FAO ve Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı, "Türkiye'nin Biyoçeşitliliği: Genetik Kaynakların Sürdürülebilir Tarım ve Gıda Sistemlerine Katkısı" isimli ortak yayının tanıtımını gerçekleştirdi.

20 Mayıs 2020

FAO ve Türkiye Tarım ve Orman Bakanlığı, gıda kaybı ve israfının zararlı etkileri konusunda kamuoyunu bilinçlendirmek ve gıda tedarik zincirinde harekete geçilmesini sağlamak üzere "Gıdanı Korum" adlı ortak bir ulusal medya kampanyası başlattı.

25-29 Kasım 2019

Türkiye, Antalya'da Yakın Doğu Ormancılık ve Mera Komisyonu 24. Oturumuna ev sahipliği yaptı.

17 Haziran 2019

Türkiye, Dünya Çölleşme ile Mücadele Günü etkinliklerine ev sahipliği yaptı.

Kafkaslar ve Orta Asya'da gıda güvenliği ve kapsayıcı kırsal kalkınmanın iyileştirilmesi

Son yirmi yılda Kafkaslar ve Orta Asya'da gıda güvenliği konusunda büyük ilerleme kaydedilmiştir. Bununla birlikte, çeşitli şekillerdeki yetersiz beslenme, bölgedeki birçok ülkede hâlâ kısmen yüksek düzeyde seyretmektedir. Çocuklarda yaşa göre boy kısalığı ve artan obezite oranları, bölgedeki her ülke için ciddi endişe kaynağı oluşturmaktadır. Refah düzeyleri, kültür, iklim ve coğrafi yapıdaki çeşitlilikler dikkate alındığında "herkes için aynı model" yaklaşımı, dünyanın bu dinamik bölgesi için geçerli değildir.

FAO ve Türkiye de dahil ortakları, bölgenin tarımsal kalkınmasının insanı merkeze koymasını ve nihayetinde daha iyi beslenme için sağlıklı besinlere erişimin iyileştirilmesini amaçlamaktadır. Bu, bölgedeki tarımsal tedarik zincirlerinin ve bu zincirlerin hizmet ettikleri

toplulukların üretken, sürdürülebilir ve dayanıklı olmasını sağlamayı da içermektedir. Örgüt, tarımsal gıda sistemlerinin, daha verimli, yoksul ve dışlanmış kesimleri daha fazla kapsayan, çevresel anlamda sürdürülebilir ve dayanıklı, herkese sağlıklı ve besleyici gıdalar sağlayabilen sistemlere dönüşmesine destek olmaktadır.

FAO ve Türkiye, tarımın, özellikle kadınlar ve gençler için kapsayıcı ekonomik büyüme getirmesine destek olmak amacıyla birlikte çalışmaktadır. FAO ve Türkiye, hem bölgesel hem ulusal düzeyde yürüttükleri çalışmalarla, işletmelerin büyüyebilecekleri ve toplumun, ekonomik büyümenin sağladığı faydaları sürdürülebilir biçimde paylaşabileceği kapsayıcı elverişli ortamlar oluşturulmasına destek olmaktadır.

İş birliği ve bilgi paylaşımının arttırılması: Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Gıda Güvenliği Bölgesel Koordinasyon Merkezi

Katkı:

500 000 ABD Doları

Faydalanıcılar:

EİT Üye Ülkeleri

Yer:

Orta Asya

Uygulama dönemi:

2013–2019

Sonuçlar:

EİT üye ülkelerinde gıda güvenliğine dair kapsamlı bir analiz çalışması yapıldı;

“Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ülkelerinde Gıda Güvenliğine Genel Bakış” başlıklı rapor yayımlandı;

Gıda güvenliği açısından ortak operasyonel mevzular ve politikaların görüşülmesi ve ilerideki ECO-RCC faaliyetleri için planların netleştirilmesi amacıyla çalıştaylar ve yönlendirme komitesi toplantıları gerçekleştirildi.

Türkiye tarafından FTPP kapsamında finanse edilen ECO-RCC, 2012 yılında Ankara’da, EİT/FAO Gıda Güvenliği Bölgesel Programı’nın (RPFS) uygulanması için bölgesel koordinasyon merkezi olarak kurulmuştur. ECO-RCC, Program kapsamında projeler geliştirilmesi ve uygulanmasını kolaylaştırma rolünün bir parçası olarak, EİT Üye Ülkeleri arasında gıda güvenliği alanındaki iş birliği, bilgi paylaşımı ve bilgi alışverişinin arttırılmasını amaçlamaktadır.

ECO-RCC’yi desteklemek üzere Türkiye tarafından finanse edilen çok yıllık bir proje kapsamında FAO, Afganistan, Azerbaycan, İran (İslam Cumhuriyeti) Kazakistan, Kırgızistan, Pakistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan ve Özbekistan’ı içeren EİT ülkelerinde gıda güvenliğinin durumuna ilişkin veri ve göstergelerin toplanması ve analizi için teknik destek sağlamıştır. Bu çalışma sonucunda, “Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Ülkelerinde Gıda Güvenliğine Genel Bakış” başlıklı yayın hazırlanmıştır. Yayın, gıda güvenliğinin özelliklerini, gıda güvenliği konusundaki eğilimler ve karşılaşılan zorluklara dikkat çekmiş ve ilk kez 2008’de hazırlanmış olan RPFS’de yapılabilecek değişikliklere dair zamanında önerilerde bulunmuştur. EİT bölgesinde gıda güvenliğine dair en güncel tabloyu ortaya koymak üzere en güncel ve güvenilir veriler yayında bir araya getirilmiştir. Yayın, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları çerçevesiyle tamamen uyumlu olarak Sıfır Açlık hedefleri doğrultusunda kaydedilen ilerlemenin izlenmesi amacıyla 2020 yılında güncellenecektir. Proje uygulama süresi boyunca, düzenlenen yönlendirme komitesi toplantıları ve üst düzey görevlilerin bir araya geldiği toplantılar, bölgede, gıda güvenliği açısından zorlukların yönetilmesinde kritik öneme sahip olan operasyonel mevzular ve politikaların tartışılması ve ilerideki ECO-RCC faaliyetleri için yol haritalarının netleştirilmesine ortam sağlamıştır.

FTPP II kapsamında finanse edilen ikinci bir proje, ECO-RCC’nin program temelli bir organizasyondan EİT içinde kendi kendini idame ettiren bir kuruma dönüşümünü destekleyecektir.

SKA’lara katkı:

Hayvanlarda ve insanlarda brusellozun etkili ve sürdürülebilir kontrolü yoluyla Tacikistan'daki kırılgan nüfuslar için gıda güvenliği, gıda güvenilirliği ve yaşam standartlarının iyileştirilmesi

Katkı:

180 000 ABD Doları

Faydalancılar:

Küçükbaş hayvan sahipleri ve veterinerlik hizmeti uzmanları

Yer:

Tacikistan

Uygulama dönemi:

2012–2014

Sonuçlar:

648 489 koyun ve keçinin aşılanmasıyla (üç aşı kampanyasında) geçim kaynakları korundu;

Aşılama hizmetleri için maliyet karşılama programı uygulandı;

Yaygınlık oranlarının tespit edilmesi amacıyla serolojik araştırma gerçekleştirildi;

Hedeflenen proje ilçelerinde bruselloz yüzde 0,2 oranında azaldı;

İnsan brusellozu sürekli olarak azaldı (2012 yılı sonlarında 208 vakadan 2013 yılı sonunda 185'e);

Devlet Veterinerlik Hizmetleri Kurumu ile bu kuruma bağlı bölge birimleri ve yerel birimlerin kapasitesi arttı.

SKA'lara katkı:

1990'ların sonunda Tacikistan'da insanlarda brusellozun endişe verici oranda artması üzerine hükümet, hayvanlarda aşılamının artırılması yoluyla hastalığın kontrol altına alınmasına yönelik yoğun çalışmalara başlamıştır. Çeşitli donörlerin desteğiyle, Tacikistan Ulusal Bruselloz Kontrol Programı büyük ölçüde başarılı olmakla birlikte uzun vadede kontrol çalışmalarının devam ettirilebilmesi için daha fazla kaynağa ihtiyaç duyulmuştur. Dolayısıyla, projelerin tamamlanmasından sonra bu faaliyetlerin sürdürülebilirliğinin sağlanması için diğer alternatiflere başvurma ihtiyacı oluşmuştur. 2009 tarihli bir araştırma, yerel halkın veterinerlik hizmetlerinin maliyetini paylaşabileceğini göstermiştir. Bu sonuç, çiftçiler ve küçük iş sahiplerine sunulabilecek "maliyet paylaşım sistemi" önerisinin geliştirilmesi ile sonuçlanmıştır.

Türkiye'nin katkıları sayesinde, ilk başta Tacikistan'ın Hatlon Bölgesi Kulob şehrinde pilot uygulaması yapılan maliyet paylaşım sistemi, bruselloz kontrol çalışmalarının 2004 yılından beri devam ettiği Rasht Vadisi'nde de uygulanmaya başlanmıştır. FAO projesi kapsamında, hastalık hakkında ve aşılama ihtiyacı ve programın sürdürülebilirliğinin sağlanması adına aşılama hizmetlerinin bedelinin ortaklaşa karşılanması hakkında kapsamlı bir farkındalık ve eğitim kampanyası yürütülmüştür. Seçilen pilot ilçelere aşılar, laboratuvar ekipmanı ve diğer gerekli malzemeler sağlanmış, bu da Rasht vadisinin yedi ilçesinde ve Nurek şehrinde tüm koyun ve keçilerin (toplam 648 489 baş hayvan) Rev. 1 aşısı ile aşılanmasını kolaylaştırmıştır. Tacikistan'da aşılamının yapıldığı ve yapılmadığı ilçelerde bruselloz yaygınlığının karşılaştırılması amacıyla projenin son yılında serolojik izleme gerçekleştirilmiştir.

Sonuçların analizi, yaygınlık ülkenin büyük bölümünde yüksek seyretse de, proje uygulama süresi boyunca oranların aslında düştüğünü (hedef ilçelerde yüzde 0,2) ve insan brusellozu vakalarının da düşmeye devam ettiğini göstermektedir. Proje, bruselloz yaygınlığını azaltarak Tacikistan'da hedef bölgelerindeki kırsal nüfusun sağlığına olumlu katkılar sağlamış ve uzmanlar için daha güvenli çalışma koşulları sağlamıştır. Bu çalışmalar da, daha iyi hizmetler sunulması ve en nihayetinde hayvancılıkta verimliliğin artması ile sonuçlanmıştır.

Kırsal alanlarda yaşayan kadınların, sürdürülebilir kırsal kalkınmanın sosyo-ekonomik ve toplumsal cinsiyet yönleriyle ilgili kapasitelerinin güçlendirilmesi

Katkı:

320 657 ABD Doları

Faydalanicılar:

Kırsalda yaşayan 75 kadın ve 69 tarımsal yayım uzmanı ve tarım danışmanı

Yer:

Orta Asya

Uygulama dönemi:

2013–2016

Sonuçlar:

Türkiye’de 30 kadına, girişimcilik, pazarlama ve ürün geliştirme konularında eğitim verildi;

Azerbaycan’da 45 kadına hayvancılık ve süt ürünlerinin küçük ölçekli işlenmesi konularında eğitim verildi;

69 tarımsal yayım uzmanı ve tarım danışmanına, toplumsal cinsiyete duyarlı tarım danışmanlığı hizmetleri geliştirme ve sunma konusunda eğitim verildi.

Tarım, Türkiye ve Azerbaycan’ın ekonomisinde ve kırsal alanlarda yaşayan insanların hayatında önemli bir rol oynamakta ve her iki ülkede de yüksek oranda kadın tarım sektöründe istihdam edilmektedir. Bununla birlikte, kırsal alanlarda kadın işgücünün büyük bir kısmı, işletme sahibi eşlere yardım şeklinde ücretsiz aile işçiliği yapmaktadır. Kırsalda yaşayan bu kadınların eğitim düzeyi genellikle düşüktür ve kadınlar vasıfsızdır. Bu durum, kadınların, kırsalda geçim kaynaklarının iyileştirilmesi ve evde gıda güvenliğine katkıda bulunma şanslarını önemli ölçüde sınırlandırmaktadır. Proje, kadın çiftçilerin özel ihtiyaçlarına etkin bir şekilde yanıt verilebilmesi için toplumsal cinsiyete duyarlı hizmetler geliştirme konusunda ülkelere destek olmuştur.

2013 yılında Türkiye, Türkiye ve Azerbaycan’da kırsal kesimde yaşayan kadınların tarımda ve genel olarak kırsal sektörde karşılaştıkları sorunların sürdürülebilir şekilde ele alınmasının yöntemlerini belirlemeyi amaçlayan bir FAO projesine katkıda bulunmuştur. Her ülkede seçilen pilot illerde, 75 kadın, gelir getirici fırsatların iyileştirilmesini sağlamak için özel ihtiyaçlarına göre belirlenmiş bilgi ve becerilerin kazandırılmasını hedefleyen eğitimlere katılmıştır. Türkiye’de 30 kadına, girişimcilik, pazarlama ve ürün geliştirme konularında, Azerbaycan’da 45 kadına hayvancılık ve küçük ölçekli süt üretimi ve işlenmesi konularında eğitim verilmiştir.

Projenin ikinci bileşeni, tarımsal yayım uzmanları ve kırsal alanlarda görev yapan tarım danışmanlarının, kırsalda yaşayan kadınlara hizmet verme becerilerinin geliştirilmesi olmuştur. Ulusal tarımsal yayım uzmanları ve danışmanlarına (Türkiye’de 33, Azerbaycan’da 36), etkili eğitim yöntemleri, çiftçilerin taleplerini değerlendirme ve taleplerine cevap verme, toplumsal cinsiyet analizi araçları ve etki değerlendirme konularında eğitim verilmiştir. Projenin tamamlanmasının ardından, eğitime yönelik iki değerlendirme, tüm kursiyerlerin aldıkları eğitimler sırasında edindikleri bilgi ve araçları başarıyla uygulamaya koyduklarını tespit etmiştir. Ayrıca, projenin faaliyetlerini ve sonuçlarını içeren bir yayın hazırlanmış ve dağıtılmıştır.

SKA'lara katkı:

Tacikistan'da gıda güvenliği ve çevre korumanın geliştirilmesi amacıyla ev ortamında fidan yetiştiriciliğinin geliştirilmesi

Katkı:

200 000 ABD Doları

Faydalanıcılar:

**232 kırılğan hane halkı
(kadınların hane reisi olduğu
132 hane halkı)**

Yer:

Tacikistan

Uygulama dönemi:

2010–2011

Sonuçlar:

Ev ortamında toplam 232 fidanlık oluşturuldu;

Ev ortamındaki fidanlıklarda kullanılmak üzere toplam 197 000 aşı ve 518,5 kg tohum dağıtıldı;

Fidanlık faydalanıcılarına, toprağı hazırlama ve orman ve meyve ağaçları tohumlarının dikimi ve yetiştirilmesi konusunda teknik destek sağlandı;

Orman ağacı, meyve ağacı ve hızlı büyüyen ağaç türlerinin fidanlarının dikilmesiyle çok amaçlı plantasyonlar (2 150 kayısı fidesi, 700 kiraz, 1 150 fındık, 1 900 iğde, 1 700 akasya ve 1 600 kavak) oluşturuldu;

Meyve ağacı fidelerinin aşılınması konusunda 23 iş başında eğitim oturumu gerçekleştirildi.

SKA'lara katkı:

Tarım, Tacikistan'da önde gelen sektörlerden biri olmaya devam etmekte, ülke istihdamının yüzde 60'ından fazlasını ve gayri safi yurtiçi hasılasının yaklaşık yüzde 30'unu oluşturmaktadır. Bununla birlikte, kaliteli girdilere erişim eksikliği (tohum, gübre, finansman, kredi vb.), sulama eksikliği ve yağmur sularıyla beslenen alanlarda düşük yağış, kuraklıklar ve yayım hizmetlerinin yetersizliği ve en iyi tarım uygulamalarının bilinmemesi nedeniyle tarımsal üretim ve hayvancılık sektörlerinde sorunlar devam etmektedir. Ek olarak, Tacikistan'ın tarım arazisinin yaklaşık yüzde 90'ı çeşitli türlerdeki erozyona eğilimlidir; bu da toprağın verimlilik potansiyelini olumsuz etkilemektedir.

FAO, Türkiye'nin desteğiyle, ev ortamında fidanlıklar kurmak, ağaç dikim alanlarını çeşitlendirmek ve genişletmek, toprak ve su kaynaklarını korumak ve orman ve ormanlık ekosistemleri restore etmek suretiyle Tacikistan'ın kırsal alanlarında gelirleri artırmak ve geçim kaynaklarını ve gıda güvenliğini geliştirmek amacıyla bir projeyi hayata geçirmiştir.

Proje kapsamında, en kırılğan hane halklarının (özellikle kadınların hane reisi olduğu hane halkları) gelirlerinin artırılması ve geçim kaynaklarının iyileştirilmesi amacıyla ev ortamında 232 fidanlık kurulmuştur. Projeden faydalanan hane halklarına, fidanlıklarda kullanılmak üzere orman ve meyve ağacı tohumları ve aşılar dağıtılmıştır. Ek olarak, toprak hazırlama ve tohum/ aşıların ekilmesi ve yetiştirilmesi hakkında teknik destek sağlanmıştır. Çevre koşullarını iyileştirmek, toprağı ve suyu korumak, gıda güvenliğini ve gelirleri artırmak için meyve, kereste ve diğer ürünleri üretmek için hedef köylerde fidan temini yoluyla çok amaçlı plantasyonlar oluşturulmuştur. Ev ortamında fidanlık ve koruyucu plantasyonlar konusunda yeterli bilgi ve deneyim sağlanması için projeden faydalanan hane halklarına kapsamlı eğitim verilmiştir. Fidanlık oluşturma, Tacikistan'da ileride de uygulanmasını temin etmek amacıyla seçilmiş katılımcılar için fidanlık oluşturma hakkındaki bilgi ve uygulamanın iyileştirilmesi amacıyla Türkiye'ye bir çalışma ziyareti düzenlenmiştir.

Sürdürülebilir doğal kaynak yönetiminin geliştirilmesi

Dünya nüfusunun 2050 yılında 9,7 milyara ulaşması beklenmektedir. Artan nüfusun ekolojik ayak izini azaltacak entegre doğal kaynak yönetimi sistemlerinin geliştirilmesi son derece önemlidir. Sağlıklı ormanlar, topraklar, ırmaklar, okyanuslar ve bu ekosistemlerin yarattığı genetik çeşitlilik, hayatın sürdürülmesi açısından önemlidir.

İlerleme, genellikle su kıtlığı, toprak bozulumu, ekosistem stresi, biyolojik çeşitlilik kaybı, azalan balık stokları ve orman örtüsü ve yüksek düzeyde sera gazı emisyonları dahil olmak üzere sosyal ve çevresel maliyetlerle birlikte gelmektedir. Doğal kaynakların verimlilik potansiyeli dünya genelinde birçok yerde zarar görmüş, bu da gezegenin gelecekteki verimliliğini tehlikeye atmıştır. Eş zamanlı olarak, iklim değişikliğinin etkisi, söz konusu eko sistemlerin, dünyanın artan gıda talebine cevap verme kapasitesini sürekli azaltmaktadır. Gıda güvenliği ile iklim değişikliği arasındaki bağlantının eş zamanlı olarak ele alınması, tarımda kaynak verimliliğinin artırılması ve iklim risklerine karşı dayanıklılık oluşturulması gerekmektedir; bu çalışmalar, hem gıda güvenliği hem iklim değişikliğini ilgilendiren temel faaliyetlerdir.

Su gibi kaynakların israfının azaltılması, ormansızlaştırma ve aşırı avcılığın durdurulması, toprak sağlığının iyileştirilmesi ve çölleşmenin önlenmesi, iklim kaynaklı şoklara hazırlıklı olma çabaları ile paralel ilerlemektedir.

FAO ve Türkiye, birlikte çalışarak kaynakların daha sürdürülebilir ve verimli kullanımını teşvik etmekte, bu çalışmalar hem verimlilik hem de gıda güvenliği açısından fayda sağlamaktadır. Topluluklar ve gıda kaynaklarının dayanıklılığını sağlamak amacıyla FAO, Türkiye gibi ortakların desteğiyle, kıymetli doğal kaynakların izlenmesi ve korunması, iklim değişikliğine uyum ve iklim değişikliğinin azaltılmasının desteklenmesi, temel ekosistem hizmetlerinin artırılması ve insan sağlığının ve biyoçeşitliliğinin iyileştirilmesi çalışmalarına yatırım yapmaktadır. Bu, hükümetlerin ve çiftçilerin bilgi ve becerilerinin geliştirilmesi, bilim ve teknolojiye ilerlemelerden yararlanılması ve dayanıklı, verimli ve besleyici ürün, ağaç ve hayvan ırklarına erişimin sağlanmasını içermektedir.

BRIDGES — Restorasyon Çalışmalarını, Gelirleri, Kalkınmayı ve Üretici Ekosistem Hizmetlerini Arttırma

Katki:

3 milyon ABD Doları

Faydalanıcılar:

Küçük ölçekli çiftçiler, kırsal topluluklar, topluluk temelli yeşil işletmeler, uygulayıcılar ve politika yapıcılar

Yer:

Eritre, Moritanya ve Sudan

Uygulama dönemi:

2018–2022

Şu ana kadar ulaşılan sonuçlar:

Hedef köylerde biyofiziksel ve sosyoekonomik referans noktalarını belirlemek için değerlendirmeler yapıldı;

Sudan'da: 3 000 kg yerli tohum türü sağlandı; 250 000 fide üretildi; ek fide üretimi için 4 köy fidanlılığı kuruldu; 1 756 hektar bozuk arazi restorasyon için hazırlandı ve söz konusu alanda ekim yapıldı; ıslah edilmiş tohumlar, 14 köyde tarımla uğraşan 584 hane halkı için makine ile hazırlanmış toprağa ekildi;

Moritanya'da: 7 köyde 1 300 hektar bozuk arazide ekim yapıldı.

Çölleşme ve toprak bozulumu son derece önemli meseleler olup bir yandan açlık, yoksulluk, işsizlik, zorunlu göç ve çatışmaya neden olurken diğer yandan kuraklık ve sel gibi iklim kaynaklı riskleri arttırmaktadır.

FTFP kapsamında FAO, Eritre, Moritanya ve Sudan'a, bozulmuş ve çölleşme ile yürüttükleri mücadelede, doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve bozuk ormanların ve arazilerin iyileştirilmesi yoluyla destek olmak üzere çalışmalar yürütmektedir. Türkiye'nin 3 milyon ABD Doları katkısıyla, FAO, Restorasyon Çalışmalarını, Gelirleri, Kalkınmayı ve Üretici Ekosistem Hizmetlerini Arttırma (BRIDGES) projesini yürütmektedir. Proje, Afrika'nın Büyük Yeşil Duvar girişimine katkıda bulunmaktadır. Söz konusu proje, Çölleşme ile Mücadele Eylemi (AAD) girişimi ile sinerji içinde hareket edecektir.

Dört bileşenden oluşan proje, 5 000 hektarlık kuru orman ve araziye iyileştirmeyi, odun dışı orman ürünlerinin (örneğin sakızlar, reçineler, yem, hayvancılık ürünleri ve ağaçlardan gıda ürünleri) değer zincirlerini güçlendirmeyi, hedef ülkelerde Büyük Yeşil Duvar bilgi ve izleme sistemlerini oluşturmayı, bilgi ve iyi uygulamaları derlemeyi, yönetmeyi ve paylaşmayı ve Afrika'nın Büyük Yeşil Duvarı hakkındaki iletişimi ve girişimin görünürlüğü geliştirmeyi hedeflemektedir.

Proje, 2019 yılından bu yana, hedef üç ülkenin hepsinde önemli ilerlemeler kaydetmiştir. Üç ülkeden katılımcılar için büyük ölçekli restorasyon çalışmalarında AAD yaklaşımının kullanılması ve 18 coğrafi bilgi sistemi uzmanı için biyofiziksel veri toplama konulu teknik eğitimler düzenlenmiştir. Proje kapsamındaki müdahalelerin sonuçlarını kıyaslamak üzere referans noktalarının belirlenmesi amacıyla Sudan ve Moritanya'da biyofiziksel ve sosyoekonomik değerlendirmeler gerçekleştirilmiştir. Arazi ıslahı çalışmalarına da 2019 yılında başlanmış ve 3 056 hektar bozuk arazi, karma dayanıklı türlerle yeşillendirilmiştir. Sudan'da, dikim amacıyla 3 000 kg yerli tohum türü sağlanmış, 250 000 akasya ve diğer gölge ağacı fideleri üretilmiş ve ekilmiş ve ek fide üretilmesi amacıyla dört köy fidanlılığı oluşturulmuştur. Ek olarak, 14 köyde 1 756 hektar bozuk arazi, ıslah amacıyla yeşillendirilmiştir. Tarımsal ormancılık sistemlerinde ekin üretimini desteklemek için proje, tarımla uğraşan 584 haneye 8 200 kg'dan fazla ıslah edilmiş tohum sağlamıştır. Moritanya'da, yedi köyde, 2020 yılında 1 100 hektarlık bozuk arazi (çitler dâhil) yeşillendirilmiş ve 2019 yılında 300 hektar daha yeşillendirilmiştir. Son olarak, birçok bölgesel çalıştay; AAD, BRIDGES ve diğer bölgesel ıslah projeleri arasındaki potansiyel sinerji fırsatlarının keşfedilmesine yardımcı olmuştur.

SKA'lara katkı:

Kafkasya ve Orta Asya'da dağ havzalarının sürdürülebilir yönetimi için kapasite oluşturma

Katkı:

300 000 ABD Doları

Faydalanıcılar:

Orman ve toprak kurumlarının kıdemli ve teknik personeli, kamu personeli ve yerel topluluklar

Yer:

Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan

Uygulama dönemi:

2012–2015

Sonuçlar:

Mevcut havza yönetimi deneyimleri/ ilkelerinin gözden geçirilmesi ve proje ülkelerinde ihtiyaçların gözden geçirilmesi/tespit edilmesi amacıyla 4 uluslararası eğitim ve 1 saha ziyareti gerçekleştirildi;

110 katılımcı için havza ıslahında modern teknikler konulu 3 bölgesel çalıştay/eğitim gerçekleştirildi;

Kırgızistan için 1 entegre katılımcı havza ıslah planı hazırlandı.

Kafkasya ve Orta Asya'da havza alanları, iklim değişikliği ve doğal kaynakların aşırı kullanımı nedeniyle ciddi bozulum sorunlarıyla karşı karşıyadır. Bu durum, toprak, su ve biyoçeşitlilik kaynaklarının kaybolmasına ve yerel topluluklar ile büyük ölçüde dağlık alanlarla beslenen ana nehir ve dereler boyunda yaşayan insanlar açısından gıda güvenliği ve geçim kaynaklarının tehlikeye düşmesine neden olmaktadır.

FAO, Türkiye tarafından finanse edilen bölgesel bir proje ile, sürdürülebilir toprak ve su koruması için sinerji oluşturmak ve kaynakların kullanımını iyileştirmek için havza yönetimi yaklaşımını hayata geçirmek üzere çalışmalar gerçekleştirmiştir. Karar vericilerin ve seçilmiş uzmanların farkındalık, bilgi ve kapasitesinin artırılması amacıyla Türkiye ve Kırgızistan'da entegre katılımcı havza rehabilitasyonu ve yönetimi, fidanlık oluşturma, tohum ve fide üretimi ve kurak ve yarı-kurak alanlarda ağaçlandırma teknikleri konularında üç bölgesel çalıştay ve uygulamalı eğitim düzenlenmiştir.

Proje kapsamında pilot ülke olarak seçilen Kırgızistan'da bir mikro tutma havzası oluşturmak üzere bir entegre katılımcı havza ıslah planı hazırlanmıştır. Planda, mera iyileştirme, şev stabilizasyonu, oyuntu stabilizasyonu ve ağaçlandırma dâhil olmak üzere bir dizi müdahale tanımlanmış ve söz konusu müdahaleler Chelok Kaindy mikro havzasında uygulanmıştır. Pilot bölgelerde yaşayan insanların geçim kaynaklarının iyileştirilmesine yönelik faaliyetler arasında sulama ve içme suyu sistemlerinin geliştirilmesi, hızlı büyüyen ağaç ve tarımsal ormancılık alanları, bahçecilik, yem üretimi ve işlenmesi, arıcılık ve köy ürünlerinin pazarlanması yer almıştır.

Proje ile bağlantılı faaliyetler hakkında farkındalık oluşturulması ve kapasite geliştirilmesi amacıyla çeşitli yayınlar hazırlanmış ve dağıtılmıştır. "Orta Asya ve Kafkasya'da Dağ Havzalarının Sürdürülebilir Yönetimi için Kapasite Geliştirme", "Mikro Havza Düzeyinde Havza Geliştirme Projelerinde Katılımcı Planlama" ve "Dağ Havzalarında Doğal Kaynak Rehabilitasyon Çalışmaları için Teknik Rehberler", proje kapsamında hazırlanan yayınlar arasında yer almaktadır.

SKA'lara katkı:

Orta Asya'da balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün güçlendirilmesi

Katkı:

1,8 milyon ABD Doları

Faydalanıcılar:

Ulusal otoriteler, balıkçılar ve balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörlerinde çalışanlar

Yer:

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkmenistan, Türkiye

Uygulama dönemi:

2009–2014

Sonuçlar:

CACFish'in kurulması ile sonuçlanan bölgesel girişim başlatıldı;

Karşılaştırmalı organizasyonel balıkçılık yapıları analiz edildi ve değerlendirildi;

Bölgesel balıkçılık eğitim programı oluşturuldu;

30'dan fazla bölgesel çalıştay, 12 çalışma ziyareti ve 15 uygulamalı eğitim düzenlendi;

Balıkçılık örgütlerinin kurulması ve güçlendirilmesine destek olundu;

600'den fazla su ürünleri çalışanına, modern teknolojinin kullanılması ve yönetim uygulamaları konularında eğitim verildi.

SKA'lara katkı:

Türkiye, beş yıl boyunca sağladığı katkılarla, Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesine Yönelik Orta Asya Bölge Programı Programı'na (FISHDEV) destek olmuştur. Program, balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörüne odaklanmıştır. Projenin hayata geçirilmesinden önceki on yılda, balık üretimi ve tüketim için balık mevcudiyeti önemli ölçüde azalmıştı. Balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliğindeki çöküşün nedenleri, kurumsal, politik, ekonomik, sosyal ve teknik faktörlerin birleşmesini yansıtıyordu. Program; Orta Asya balıkçılık ve su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün, gıda, istihdam ve gelir yaratma kapasitesi açısından performansını ve ekonomik uygulanabilirliği, çevresel uyumluluğu ve sosyal kabul edilebilirliğini artırmayı amaçlamıştır.

Türkiye tarafından finansmanı sağlanan proje kapsamında FAO, hedef ülkelerin kurumsal kapasitesinin artırılması amacıyla bir dizi faaliyet gerçekleştirmiştir. Ayrıca, balık sağlığı ve hastalıkları, göl yönetimi, kültür temelli balıkçılık ve balıkçılık kaynaklarının korunması ve muhafaza edilmesi gibi konularda özel eğitimler ve çalıştaylar düzenlenmesi suretiyle katılımcı ülkelerin iç su balıkçılığı ve su ürünleri yetiştiriciliğinde daha iyi yönetim uygulamaları hakkında bilgi edinmelerine destek olunmuştur.

Program ayrıca, Orta Asya ve Kafkaslar Bölgesel Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Komisyonu'nun (CACFish) oluşturulmasına destek olmuştur. CACFish, bölgesel iş birliğinin sürdürülebilirliğin sağlayan ve sektörün yönetimi ve geliştirilmesi amacıyla bilgi alışverişi ve karşılıklı desteğin artırılmasına yönelik bir mekanizma sunan bölgesel bir balıkçılık yönetimi organizasyonudur. Ulusal politika ve stratejilerin geliştirilmesi ve güncellenmesine destek yoluyla, iç su balıkçılığı ve su ürünleri yetiştiriciliğinin planlı ve stratejik bir şekilde geliştirilmesine yönelik ulusal kurumsal kapasiteler artırılmıştır.

Ayrıca, ulusal otoritelere, balıkçılık kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı ve yasal ve kurumsal yapılar hakkında teknik danışmanlık sağlanmıştır. Daha da önemlisi proje, ortak ülkeleri, uluslararası balıkçılık platformları, örneğin, FAO Konseyi'nin alt komitesi olan Balıkçılık Komitesi ve alt komitelerinin oturumlarında ve toplantılarında bir araya getirerek ortakların, balıkçılık alanındaki uluslararası ve küresel sorunlara aşinalık kazanmasına katkıda bulunmuştur.

Sulanan alanlarda korumalı tarım ve kaynak koruma teknolojilerinin geliştirilmesi

Katkı:

600 000 ABD Doları

Faydalanıcılar:

Çiftçiler, yerel otoriteler ve politika yapıcılar

Yer:

Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan

Uygulama dönemi:

2012–2013

Sonuçlar:

Kalıcı (devamlı) ekim/dikim yastıklarında dikim teknolojileri test edildi ve daha yüksek rekolte ve su verimliliği ile sonuçlandı;

578 çiftçi ve yere otorite temsilcisi için 12 uygulama günü düzenlendi;

540 kişiye yönelik korumalı tarım kursları düzenlendi;

Yeni ürün rotasyonları tespit edildi ve bu rotasyonların, korumalı tarımda muhtemel kullanımı analiz edildi;

Hedef ülkelerde korumalı tarım kapsamında sulanan alan genişledi (2013 itibarıyla Özbekistan 2050 hektar, Azerbaycan'da 1800 hektar ve Kazakistan'da 1 100 hektar);

Proje sonuçları temelinde 15 bilimsel makale hazırlandı ve yayımlandı.

SKA'lara katkı:

Tarım arazisi yönetiminin yetersiz olmasının bir sonucu olarak toprak kaynaklarının bozulması Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan'dayaygın olan bir sorun olup yetersiz üretim ve düşük kaynak verimliliğinin önde gelen sebeplerinden de biridir. Bozulma, tarımsal üretimin sürdürülebilirliği için de doğrudan bir tehdit oluşturmaktadır. Söz konusu ülkelerde, toprak ve peyzaj yönetimi kavram ve uygulamalarında yapılan değişiklikler, verimliliğin ve ekosistem hizmetlerinin sürdürülebilirliğinin artırılması açısından büyük önem arz etmektedir.

Bu çerçevede Türkiye, korumalı tarım (CA) teknolojilerinin uygulanması yoluyla sulu tarım sistemlerinin verimliliğini artırmayı, yeni makinelere yatırım yaparak üretim maliyetlerini düşürmeyi ve çiftçiliğin kârlılığını artırmayı amaçlayan bir FAO projesine finansal destek sağlamıştır. Projenin uygulandığı her ülkede, ticari ölçekli tarım çalışmalarında korumalı tarım uygulamalarını hayata geçirmek üzere özel çiftliklerde demonstrasyon alanları oluşturulmuştur. Buğday, arpa, ayçiçeği, maş fasulyesi, soya fasulyesi, barbunya, yonca, mısır ve sorgumda toprak işlenmeden ekim/dikim yastıklarına dikim yapılmış ve umut verici sonuçlara ulaşılmıştır. Azerbaycan, Kazakistan ve Özbekistan'da, söz konusu teknolojiler, benzer veya daha yüksek rekolteye ulaşılmasını sağlarken yakıt, su, tohum ve işgücü gibi kaynaklardan ciddi tasarruf sağlanmıştır. Ürün rotasyonu ve çeşitlendirme, lazerle arazi tesviyesi, su tasarrufu teknolojileri ve artıkların biriktirilmesi, demonstrasyonu yapılan diğer uygulamalar arasında yer almaktadır.

Ayrıca, uygulama günleri ve resmi eğitimler vasıtasıyla çiftçiler, politika yapıcılar ve diğer paydaşların bu uygulamalara olan güveni artırılmıştır. Yapılan bir fayda-maliyet analizi, projenin bir parçası olarak geliştirilen ve uygulaması yaygınlaştırılan birçok teknolojinin, daha öncesinde Orta Asya ülkelerinde yaygın olarak kullanılan teknolojilere kıyasla ciddi avantaj sağladığını ortaya koymuştur. Nihayetinde proje sonuçları, çiftçilere ve politika yapıcılara, kendi ülkelerinde korumalı tarım uygulamalarının kullanılmasının makul olduğuna dair ikna edici kanıtlar sunmuştur.

Küresel Çevre Fonu çerçevesinde doğal kaynakların sürdürülebilir yönetimi için güçlü iş birliği

FAO-GEF ortaklığı günümüzde yaygın olarak, çevre ile tarım arasındaki kritik bağlantının ele alınmasında bir lider olarak görülmektedir. Bu eşsiz ortaklık, ülkelerin, ulusal kalkınma hedeflerine ulaşma ve SKA'lara erişme konusunda desteklenmesi bakımından oldukça önemlidir. Ortaklık sonucunda, 2013 yılından bu yana FAO tarafından Türkiye'de 11'den fazla proje hayata geçirilmiştir. Söz konusu projeler, "tüm ülkenin yeterli miktarda güvenilir ve besleyici gıdaya erişimini sağlama" ile "arazi bozulumuyla mücadele etme ve iklim değişikliğinin etkileriyle başa çıkma yeteneğine sahip olma" şeklindeki iki yönlü mücadeleye yanıt olarak geliştirilen ulusal çabalara katkıda bulunmaktadır.

GEF tarafından finanse edilen FAO projeleri, gıda ve beslenme güvenliğine yönelik biyoçeşitliliği arttırmış ve böylece, yerel tarımsal biyoçeşitliliğin korunması ve sürdürülebilir kullanımı ve yaygınlaştırılması amacıyla en iyi uygulamaların tespit edilmesi yoluyla toplumun refah ve geçim kaynaklarını iyileştirmiştir. Bu bağlamdaki faaliyetler, gerek Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2013-2017 Stratejik Planı'na gereksetarımsal biyolojik çeşitliliğin yanı sıra beslenme, gıda güvenliği ve güvenilirliği ve tarımsal üretim için değer taşıyan geleneksel bilgiler hakkında araştırma faaliyetlerini teşvik etmeyi hedefleyen 2016-2020 Tarımsal Araştırma Master Planı'ndaki hedeflere de uyumlu bir şekilde yürütülmüştür.

FAO ve GEF, iklim değişikliğinin getirdiği zorluklar, çölleşme ve verimli arazilerin bozulmasının ülkede oluşturduğu tehditlere cevap vermek üzere güçlerini de birleştirmiştir. "Orta Asya Ülkelerinde Toprak Yönetimi Girişimi (CACILM) II" başlıklı bölgesel proje vasıtasıyla FAO, Ortak Asya ülkeleri ve Türkiye'ye, doğal kaynaklar üzerindeki baskı ve zararın en aza indirilmesi amacıyla kuraklığa duyarlı ve tuzdan etkilenen tarımsal üretim alanlarında, entegre doğal kaynak yönetimi konusundaki en iyi teknoloji ve yaklaşımların büyük ölçüde yaygınlaştırılması ve arttırılmasına destek olmaktadır. Proje, kırsal toplulukların kuraklık ve tuzlulukla baş etme ve bunlara uyum sağlama kapasitesini artırırken riskleri ve kırılganlığı azaltmayı hedeflemektedir. Bölge düzeyine bakılacak olursa GEF fonları, tarihi geçmiş eski pestisit stoklarından kalıcı organik kirleticilerin salınımını azaltma, kapasiteleri güçlendirme ve başarılı pestisit yönetimi için kurumsal ve düzenleyici çerçeveleri güçlendirme konularında FAO'nun, Orta Asya bölgesine ve Türkiye'ye destek olmasını mümkün kılmaktadır.

FAO ile GEF'in mevcut durumda iş birliği yaptığı ve ülke genelinde kırsalda geçim kaynaklarının iyileşmesini sağlayan diğer alanlar şunlardır: Konya Havzasında Sürdürülebilir Arazi Yönetimi ve İklim Dostu Tarım (2015–2020); FAO Ormancılık Programının önemli bir başarısı olan Türkiye'nin Bozkır Ekosistemlerinin Korunması ve Sürdürülebilir Yönetimi (2014–2022) ve Arazi Tahribatının Dengelenmesi Yaklaşımının Ulusal Düzeyde Uygulanmasına Destek (2017-2023).

Sürdürülebilir tarım için ulusal kapasitelerin güçlendirilmesi

Ekinler, hayvancılık, su ürünleri yetiştiriciliği, balıkçılık ve ormanları kapsayan tarım, birçok ülke için dünyanın en büyük işvereni ve en büyük ekonomik sektörü konumundadır. Aynı zamanda tarım, aşırı yoksul bireyler için temel gıda ve gelir kaynağıdır. Gıda ve tarım bugün bir yol ayrımındadır. Geçmişe bakılacak olursa, dünya genelinde artan nüfusun gıda talebinin karşılanması amacıyla son dönemlerde tarımsal verimlilikte önemli başarılar elde edilmiştir. Bununla birlikte, hâlâ milyonlarca insan açlık çekmekte, bu da dengeli olmayan bir gıda sistemini yansıtmaktadır. İnsanlar ile gezegen arasındaki temel bağlantı olan gıda ve tarım, ülkelerde kapsayıcı büyümeyi sağlayabilir ve 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'nde yer alan hususların tamamında olumlu değişimlerin önünü açabilir. Düzgün beslenen çocuklar öğrenebilir, insanlar sağlıklı ve üretken bir yaşam sürebilir ve toplumların refahı artabilir. Toprağı besleyerek ve sürdürülebilir tarımı benimseyerek, şimdiki ve gelecek nesiller artan dünya nüfusunu besleyebilecektir.

FAO, sürdürülebilir tarım, ormancılık ve balıkçılık ile ilgili politikalar, yatırım programları ve yönetim mekanizmaları oluşturmaları ve uygulamalarında ülkelere yardımcı olmak suretiyle sürdürülebilirliğin ulusal kalkınma stratejilerine ve eylem planlarına dâhil edilmesi için çalışmaktadır.

Örgüt, üç sektörde sürdürülebilirlik için ortak bir vizyon ve entegre bir yaklaşım geliştirmiştir. Sosyal, ekonomik ve çevresel unsurları dikkate alan bu ortak bakış açısı, yürütülen çalışmaların sahada etkinliğini sağlamaktadır. Bu ortak bakış açısı, mevcut en iyi bilime dayalı bilgiyle desteklenmekte ve yerelde uygunluk ve uygulanabilirliğin sağlanması adına topluluk ve ülke düzeylerine uyarlanmaktadır.

Türkiye, tarım uygulamalarını iyileştirmek ve sektörün sürdürülebilirliğini ve dayanıklılığını artırmak için Orta Asya ülkelerinin kurumsal ve teknik kapasitesinin geliştirilmesinde FAO'yu desteklemektedir. Zararlı ve pestisit yönetiminde yasal, kurumsal ve teknik kapasiteyi geliştirmek için ülkelerdeki ihtiyaçları belirleyerek, eğitim ve hizmet sunumu için üretici birlikleri kurmak suretiyle hayvancılıkta verimliliği ve yönetimi geliştirerek, daha iyi yem ve teknolojiye erişimi sağlayarak, gıda güvenliğini ve geçim kaynaklarını koruyarak, çekirgelerin ekinler ve meralar için oluşturduğu tehditleri önlemek, kontrol etmek ve sınırlamak suretiyle kırsalda yaşayan nüfus için gıda güvenliği ve geçim kaynaklarını güvence altına alarak Türkiye ve FAO, verimliliği artırmak, geçim kaynaklarının iyileştirilmesini sağlamak ve kapsayıcı ekonomik büyümeyi teşvik etmek amacıyla tarım sektöründe çalışmalar yürütmektedir.

Kafkaslar ve Orta Asya'da ulusal ve bölgesel çekirge yönetiminin iyileştirilmesi

Katkı:

600 000 ABD Doları

Faydalanıcılar:

Kırsal nüfus ve kamu görevlileri

Yer:

Orta Asya

Uygulama dönemi:

2012–2019

Sonuçlar:

Adayların bir e-komite (Kafkaslar ve Orta Asya'dan çekirge uzmanları ve FAO uzmanlarından oluşan) tarafından değerlendirilmesinin ardından 2 lisansüstü burs verildi;

Azerbaycan ve Özbekistan'da çekirge izleme, değerlendirme misyonlarını ve veri yönetimini desteklemek için 6 teknik eğitim verildi ve ekipman dağıtıldı;

Çekirge kontrol operasyonlarının insan sağlığı ve çevre üzerindeki etkilerinin izlenmesi için Azerbaycan, Kırgızistan ve Tacikistan'a teknik destek ve ekipman sağlandı;

Daha geniş bölgesel çekirge yönetim planının koordinasyonu ve uygulanması kolaylaştırıldı.

Kafkasya ve Orta Asya, periyodik olarak Fas Çekirgesi, İtalyan Çekirgesi ve Göçmen Çekirge istilasına uğramaktadır. İstilalar ve dalgalanmalar sırasında meralar ve ekinler büyük zarar görmekte, bu durum da kırsal nüfusun gıda güvenliğini ve geçim kaynaklarını tehlikeye atmaktadır.

Orta Asya ülkelerinde, çekirgelerin, ekin ve meralar açısından oluşturduğu tehditlerin önlenmesi, kontrol altına alınması ve sınırlandırılmasının yanı sıra çekirge yönetim çalışmalarının bölgesel koordinasyonuna yönelik ulusal kapasitelerin iyileştirilmesi amacıyla FAO, Türkiye'nin desteğiyle yedi yıllık bir projeyi hayata geçirmiştir. Proje, ulusal kapasitenin geliştirilmesi için hem acil hem de uzun vadeli ihtiyaçları ele almayı ve etkili bir bölgesel çekirge yönetim stratejisinin geliştirilmesi için ülkelerin değişen ihtiyaçlarına yanıt vermeyi amaçlayan daha geniş, çok donörlü, bölgeler arası bir programın bir bileşeni olarak uygulanmıştır.

Katılımcı ülkelerin uzun vadeli çekirge yönetim kapasitesinin geliştirilmesi amacıyla proje, lisansüstü çalışmalara fon sağlamıştır. Proje uygulama süresi boyunca birçok öğrenci, çekirgelerin kontrolü ve/veya izlenmesi ile ilgili konularda eğitimlerini tamamlamış veya bir üst düzeye geçmiştir. İnsan sağlığına ve çevre sorunlarına duyarlı çekirge araştırma ve kontrol çalışmaları konusundaki ulusal kapasite, teknik destek ve uygun ekipmanın sağlanması yoluyla desteklenmiştir. Proje, çekirge felaketlerini daha iyi öngörmek ve azaltmak için çekirge izlemede çağdaş yöntemlerin yanı sıra çekirge kontrol operasyonlarının insan sağlığı ve çevre üzerindeki etki izlemesine odaklanan ve ülkelerde uygulanan çeşitli eğitimleri desteklemiştir.

SKA'lara katkı:

Orta Asya ve Türkiye’de pestisit ve zararlı yönetiminin desteklenmesi

Contributions:
450 000 ABD Doları

Faydalanıcılar:
**Tarihi geçmiş pestisit
yönetimine katılan bakanlıklar**

Yer:
**Azerbaycan, Kazakistan,
Kırgızistan, Özbekistan,
Tacikistan, Türkiye,
Türkmenistan**

Uygulama dönemi:
2010–2013

Sonuçlar:

**Bakanlık personeline envanter
yönetimi ve Pestisit Stok Yönetimi
hakkında eğitim verildi;**

**Seçilen ülkelerde tarihi geçmiş
pestisitlerin envanteri çıkarıldı;**

**Envanter verileri analiz edildi ve
Pestisit Stok Yönetimi Sistemi’ne
yüklandı;**

**Proje uygulama süresi boyunca pestisit
yönetimine dair eksikliklerin analizi
tamamlandı..**

Pestisitler ve tarihi geçmiş pestisitlerin yönetimi, Türkiye ve Orta Asya ülkelerinde uzun süredir devam eden bir sorundur. Hükümetlerin çabalarına rağmen, sorundan etkilenen ülkeler genel olarak, tarihi geçmiş pestisitleri uygun şekilde yönetmek için gerekli bilgi, sistem ve deneyime sahip değildir ve gerçekleştirilen çalışmalar da çoğu zaman mevcut sorunları şiddetlendirmektedir. Özellikle, yasaklanmış pestisitleri yönetme konusunda deneyim eksikliği ve ülkelerde, çevreye duyarlı bertaraf için uygun teknolojilerin olmaması, hem ülke düzeyinde hem bölge düzeyinde ciddi sorunlar oluşturmaktadır.

FAO, Türkiye tarafından finanse edilen bir proje aracılığıyla, ayrıntılı bir envanter ve risk değerlendirmesi gerçekleştirilmesinde ülkelere destek olmak suretiyle Orta Asya ülkelerindeki tarihi geçmiş pestisit sorununun kapsamını değerlendirmeyi amaçlamıştır. Ayrıca proje, zararlı ve pestisit yönetiminde yasal, kurumsal ve teknik kapasitenin daha da geliştirilmesi için ülkelerdeki ihtiyaçları belirlemeyi ve sonuç olarak, tarihi geçmiş pestisit stoklarının saptanmasını ve bu stokların bertaraf edilmesi yönünde adım atılmasını amaçlamıştır.

Proje kapsamında FAO, Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye ve Türkmenistan’daki ilgili bakanlıkların, tarihi geçmiş pestisit yönetimine dair teknik kapasitelerini artırmak için envanter yönetimi ve Pestisit Stok Yönetim Sistemi konulu eğitimler gerçekleştirmiştir. Kırgızistan, Tacikistan ve Türkiye’de ve ayrıca Kazakistan’ın güney kesiminde tarihi geçmiş pestisit envanteri oluşturulmuştur. Envanter verileri analiz edilmiş ve depolama ve imha, pestisit kayıt yönetimi, ithalat kontrolü ve stok yönetimi ile ilgili verilerle birlikte Pestisit Stok Yönetim Sistemine yüklenmiştir.

Ayrıca, pestisitlerin kaydı ve yönetimi, politikaların geliştirilmesi, mevzuatın güncellenmesi ve tadil edilmesi, pestisitlerle ilgili kayıt sürecinin ve kontrol yöntemlerinin güçlendirilmesinden sorumlu ulusal otoriteler için bir yasal değerlendirme çalışması gerçekleştirilmiştir. Söz konusu çalışma, hedef ülkelerde mevcut eksiklikler hakkında değerli bilgiler sağlamıştır.

SKA’lara katkı:

Orta Asya ülkelerinde sığır yetiştiriciliğinin iyileştirilmesiyle kırsalda geçim kaynaklarının korunması

Katkı:

600 000 ABD Doları

Faydalananlar:

Çiftçiler ve büyük ve küçükbaş hayvan sahipleri

Yer:

Azerbaycan, Kırgızistan, Tacikistan

Uygulama dönemi:

2011-2014

Sonuçlar:

Toplam 355 çiftçi, sığır yetiştiricileri birliğine kaydoldu (Azerbaycan'da 72, Kırgızistan'da 158, Tacikistan'da 125);

Yem üretimi için demonstrasyon alanları oluşturuldu (Kırgızistan'da 4, Tacikistan'da 8, Azerbaycan'da 5);

Toplam 665 çiftçiye hayvancılık ve yönetim uygulamaları konusunda eğitim verildi;

Küçük ölçekli ve ileri düzey hayvancılık sistemlerini gözlemlemek/incelemek üzere 28 üyenin 2 çalışma ziyaretine (Hindistan ve Türkiye) katılmasına destek sağlandı;

3 ülkenin hepsinde süt toplama ve pazarlama sistemi ile süt soğutma merkezleri kuruldu.

Orta Asya ülkelerinde devlet destekli hayvancılık sistemlerinin çöküşünün ardından büyük ölçekli devlet çiftlikleri, kümesler, mezbahalar ve süt işleme tesisleri de çökmüştür. Yoğun, iyi yönetilen, hijyenik ve ilerici hayvancılık ve kümes hayvancılığı sistemlerinin yerini büyük ölçüde küçük ölçekli hanelerde ve geçimlik üretim seviyelerinde hayvancılık almıştır. Orta Asya ülkelerinin bağımsız olmalarının ardından, ithalatın veya üretilen konsantre yemlerin azalması, cins ıslahı hizmetlerinin sağlanamaması, önceki yaylada otlatma uygulamalarını engelleyen arazi kaydı anlaşmazlıkları, pazarlama kanallarının bozulması ve çiftlik hayvanlarının, daha az yoğun, daha az verimli hayvancılığa sahip daha küçük hanelere dağılması sonucunda hayvan başına verimlilik önemli ölçüde azalmıştır.

Bu sorunların ele alınmasına yardımcı olması amacıyla, Türkiye'nin finansmanını sağladığı bir FAO projesi, eğitim ve hizmet sunumu amacıyla sığır yetiştiricileri birlikleri kurarak, daha iyi yemlere erişimi mümkün kılarak, modern büyükbaş hayvancılık ve yönetim uygulamalarını yaygınlaştırarak ve modern süt pazarlama derneklerini destekleyerek hayvancılıkta verimin iyileştirilmesini amaçlamıştır.

Seçilen çiftçilere hayvancılık, yem üretimi, hayvan besleme ve sürü yönetimi ve sağlık konularında eğitimler verilmiş ve sonrasında eğitim almış bu çiftçiler, her ülkedeki büyükbaş hayvan üreticileri birliklerinin kurucu üyesi olmuşlardır. Toplam 355 çiftçi, birliklere üye kaydını yapmıştır. Her ülkede yem üretimi için demonstrasyon alanları da oluşturulmuş ve küçük ölçekli çiftlikler için mısır silajının yapılması hakkında uygulamalı demonstrasyonlar yapılmıştır. Her üç ülkede de yüksek kaliteli yem kullanarak besleme denemeleri başlatılmıştır. 665 çiftçiye hayvan hastalıkları kontrolü, gebe ve yeni doğan sığırların bakımı, besicilik, yetiştirme ve pazarlama konularında eğitim verilerek hayvancılık ve yönetim uygulamaları iyileştirilmiştir. Aynı zamanda, küçük ölçekli ve ileri düzey hayvancılık sistemlerini gözlemlemek ve incelemek üzere 28 üyenin 2 çalışma ziyaretine (Hindistan ve Türkiye) katılmasına destek sağlanmıştır. 3 ülkenin her birinde, sığır yetiştiricileri birliklerinin çatısı altında süt toplama ve pazarlama sistemi ve süt soğutma merkezleri kurulmuştur.

SKA'lara katkı:

Küresel gıda yönetişiminin geliştirilmesi

Küreselleşme, gıda ve tarım ürünlerinin ticaretini arttırdıkça bu ürünlerin güvenilirliğini koruma işi de daha karmaşık bir hal almaktadır. Gıda güvenilirliği, çiftçiler, gıda işleyicileri, perakendeciler, tüketiciler ve hükümetler dâhil olmak üzere herkes için önemli bir meseledir. Gıda zincirinin tüm aşamalarında tutarlı şekilde uygulandığında, bilime dayanan ve uluslararası düzeyde uyumlaştırılmış standartlar tüketicileri korumaktadır. Dolayısıyla, bu standartların, gıda ve tarımı etkileyen tüm alanlarda oluşturulması gerekmektedir. Gıda katkı maddeleri ve kirletici maddeler, hayvan sağlığı ve balıkçılık ve ormanlar gibi doğal kaynakların sorumlu yönetimi, uluslararası standartların gerekli olduğu alanlardan sadece birkaçıdır.

FAO, gıda ve tarım ile bağlantılı birçok alanda uluslararası standartlar oluşturmak üzere çalışmaktadır. Örgüt, bir uluslararası forum ve bilgi ve uzmanlık havuzu olarak önemli bir rol oynamaktadır. FAO, kodlar, normlar ve sözleşmeler geliştirmekte ve ülkelerin, bunları uygulamasına yardımcı olmaktadır. Gıda

güvenilirliği ve kalitesini sağlamak, ticareti kolaylaştırmak, bitki ve hayvan sağlığını korumak ve değerli doğal kaynakların geleceğini güvence altına almak için uluslararası ortaklar ve Üyelerle birlikte çalışmaktadır.

Türkiye'nin FAO'ya katkıları, üç temel araç vasıtasıyla uluslararası standartlar/ çerçevelerin arttırılmasına yönelik çabaları güçlendirmektedir: Uluslararası Gıda Standartları (Codex Alimentarius), Uluslararası Bitki Koruma Anlaşması (IPPC) ve Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşması (ITPGRFA). Bu üç temel anlaşmanın yönetim organlarına ev sahipliği yapan FAO, üyelerin bu hükümetlerarası mekanizmalara katılımını kolaylaştırmakta ve bu mekanizmalarının başarılarının sürekliliğini sağlamak adına kurumsal destek ve uzmanlık sağlamaktadır. Bu araçların dışında FAO, Türkiye'nin cömert ek fonlar sağlayarak destek olduğu sorumlu balıkçılık alanı dahil olmak üzere uluslararası ilkeler ve anlaşmalar oluşturulmasına aracılık etmektedir.

Gıda ve Tarım için Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Antlaşması (ITPGRFA)

Uluslararası Bitki Anlaşması olarak da bilinen ITPGRFA, gıda ürünlerinin ve bunların genetik materyallerinin korunmasını, sürdürülebilir kullanımını ve herhangi bir kısıtlama olmaksızın ülkeler arasında sürekli paylaşılmasını kolaylaştırır. Bu, çiftçilerin ve araştırmacıların tüm dünyada, dünyanın en önemli gıda ürünlerine erişmeye devam etmesini ve bu ürünlerde bulunan kıymetli genetik özellikleri, çiftçilikle uğraşan ailelerin geçim kaynaklarını dönüştürmek ve iklim değişikliğine daha dayanıklı gıda üretim sistemlerine katkıda bulunmak için kullanabilmesini sağlar.

Türkiye, 2007 yılında Uluslararası Bitki Antlaşması'na taraf olmuş ve yürütülen çalışmalara destek olmak amacıyla bu zamandan bu yana 400 000 ABD Dolarından fazla katkı sağlamıştır. Bu dönemde, özellikle Türkiye'de önemli bir mahsul olan buğdaya odaklanılarak, küçük ölçekli çiftçilerin zorluklarla mücadele etmelerine ve geçimlerini sürdürmelerine yardımcı olmak üzere iklim değişikliğinin zorluklarını ele almaya odaklanan iki Fayda Paylaşım Fonu projesi uygulanmıştır.

İran, Türkiye ve Meksika'da yürütülen ortak bir proje, kışlık buğdayın bölgedeki farklı iklim modellerine nasıl uyum sağladığını araştırmış, bu da iyi adapte olmuş buğday çeşitlerinin ve yerel çeşitlerin belirlenmesi ve genetik

kaynakların katılımcı gen bankalarına ve çiftçilere dağıtılması ile sonuçlanmıştır. İkinci proje, ıslah edilmiş yerel buğday çeşitlerinin kullanılması ve tanıtılması, kapasite geliştirme girişimleri ve topluluk temelli koruma sistemlerinin kurulması yoluyla çiftliklerdeki buğday çeşitliliğinin artırılmasına odaklanmıştır. Ortaya çıkan materyaller ulusal gen bankalarına gönderilmiş ve Antlaşma'nın Çok Taraflı Erişim ve Fayda Paylaşımı Sistemi aracılığıyla dünya genelinde kullanıma sunulmuştur. Islah edilen buğday tohumları Türkiye'nin 12 ilindeki çiftçilere dağıtılmıştır.

Uluslararası Bitki Koruma Sözleşmesi (IPPC)

Türkiye, 1988 yılından bu yana IPPC'ye taraf olan ülkelerden biridir ve Sözleşme kapsamındaki çalışmalara aktif katılım göstermekte, bitkileri ve bitki ürünlerini etkileyen zararlıların ortaya çıkmasını ve yayılımını önleme ve kontrol altına almaya yönelik koordineli, etkili çalışmalar yapılmasını sağlamayı amaçlayan Sözleşme faaliyetlerine düzenli olarak teknik destek sağlamaktadır. Bitki Sağlığı Önlemleri Komisyonu tarafından yönetilen Sözleşme, ekilen bitkileri ve doğal florayı kapsamaktadır. Ayrıca, Sözleşme, zararlıları barındırabilen veya yayabilen taşıtlar, uçaklar ve gemiler, konteynerler, depolama tesisleri, toprak ve diğer nesneler veya malzemeler için de geçerlidir. IPPC, anlaşmada belirtilen kuralları uygulamak için çeşitli ulusal ve bölgesel bitki koruma kuruluşları arasındaki iş birliğini teşvik etmektedir.

©FAO/Ahmet Remzi Tuluce

Gıda Standartları (Codex Alimentarius)

Türkiye, 1963 yılında Codex'in ilk toplantısına katılmış ve uluslararası standartlar, ilkeler ve uygulama kuralları belirlemek suretiyle uluslararası gıda ticaretinin güvenilirliği, niteliği ve adaletinin sağlanmasında önemli bir rol oynayan FAO/Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Ortak Gıda Standartları Programı'nın güçlü bir destekçisi olmuştur.

Codex'in kirleticiler, beslenme, gıda hijyeni, gıda etiketleme, katkı maddeleri, antimikrobiyal direnç ve pestisit ve veteriner ilaç kalıntıları gibi alanları kapsayan geniş kapsamı, Codex'i gıda güvenliği ve Sıfır Açlık hedefinin önemli bir parçası haline getirmektedir. Toplumun, gıda güvenliği konusundaki endişesi, Codex'i sıklıkla küresel tartışmaların merkezine yerleştirmektedir.

Türkiye, uzun yıllardır Codex'te ve bilhassa FAO/DSÖ Avrupa Koordinasyon Komitesi'nde aktif olarak yer almaktadır. Türkiye, başarılı bir ulusal Codex yapısı oluşturulması hakkında eğitimler vererek ve deneyim paylaşımında bulunarak her daim destekleyici bir rol oynamıştır. Ayrıca Türkiye şu anda özellikle Baharatlar ve Mutfak Bitkileri Kodeks Komitesi'nde aktif olarak yer almakta ve kekik için taslak standart üzerindeki çalışmalara öncülük etmektedir.

Liman Devleti Tedbirler Sözleşmesi (PSMA)

Yasadışı, bildirilmemiş ve düzenlenmemiş (IUU) balıkçılık, balıkçılığın sürdürülebilir yönetimine yönelik ulusal ve bölgesel çabaları baltalama potansiyeli nedeniyle deniz ekosistemleri için en büyük tehditlerden biri olmaya devam etmektedir.

2020 yılına kadar yasadışı, bildirilmemiş ve düzenlenmemiş balıkçılığı sona erdirmeyi ve balık stoklarını sağlıklı ve üretken seviyelere geri getirmeyi amaçlayan 14.4 sayılı SKA, son beş yılda hükümetler, bölgesel balıkçılık yönetim örgütleri, hükümetlerarası kuruluşlar ve dünyanın dört bir yanından sivil toplum kuruluşlarının yasadışı, bildirilmemiş ve düzenlenmemiş balıkçılığı karşı eylemlerinin arkasındaki itici güç olmuştur.

PSMA, 5 Haziran 2016 tarihinde yürürlüğe girmiştir. 2020 Nisan ayı itibarıyla, 66 ülke Anlaşma'ya taraftır. Türkiye de bu ülkelerden biri olup 30 Mart 2018 tarihinde Anlaşma'yı onaylamıştır. FAO, 2017 yılında "PSMA ve Tamamlayıcı Uluslararası Araçların Uygulanmasını Desteklemek için Küresel Program"ı hazırlamıştır. Küresel Program, uluslararası araçlar, rehber ilkeler ve araçların benimsenmesini ve uygulanmasını teşvik ederek, devletlere yasadışı, bildirilmemiş ve düzenlenmemiş balıkçılıkla mücadelede bayrak, liman, kıyı ve pazar devleti sorumluluklarına uymaları için kapasite geliştirme konusunda destek sağlamaktadır. Ek olarak Program, PSMA'nın uygulanmasına destek olmak üzere küresel bilgi sistemlerinin geliştirilmesini desteklemekte ve PSMA'ya Taraf Ülkeler toplantıları, ilgili çalışma gruplarının toplantıları ve Balıkçı Gemileri, Soğutmalı Taşıma Gemileri ve Tedarik Gemilerinin Küresel Kayıtları çalışma gruplarının toplantılarına katılımı desteklemek üzere seyahat masrafları konusunda ilgili devletlere yardımcı olmaktadır.

Geçim kaynaklarının dayanıklılığının güçlendirilmesi

Dayanıklı geçim kaynakları oluşturmada açlık ve yoksulluğun sona erdirilmesini bekleyemeyiz. Dünyanın dört bir yanında insanlar, doğal afetlerden salgın hastalıklara, çatışma ve piyasa şoklarından uzun süreli krizlere kadar doğal tehlike ve krizlere giderek daha fazla maruz kalmaktadır. Dünya genelinde, yoksul ve gıda güvensizliği yaşayan bireylerin yüzde 75'i, yaşamlarını tarıma ve doğal kaynaklara dayalı olarak sürdürmektedir. Bu kişiler, genelde felaketlerden en ağır şekilde etkilenenler olmaktadır. Bu bağlamda Türkiye, FAO'nun 2014/2015 yıllarını kapsayan, Madagaskar'da kırsal alanda yaşayan en kırılgan bireyler için gıda güvenliğinin teminat altına alınmasını hedefleyen çekirge kampanyasına mali destek sağlamıştır.

Türkiye, dünyada en yüksek sayıda mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. 2019 Nisan ayı itibarıyla ülkede 3,6 milyon Suriyeli mülteci bulunmaktaydı. Suriye Arap Cumhuriyeti'ndeki krizin karmaşıklığı, Türkiye'de gıda sistemleri ve sosyoekonomik

kalkınma üzerinde, daha önce hiç görülmemiş bir ölçüde baskı oluşturmaktadır. Türkiye Hükümeti tarafından yapılan ciddi yatırımlara rağmen, geçici koruma altındaki Suriyelilerin uluslararası insani yardımlara ihtiyacı devam etmektedir. Çeşitli kaynak ortaklarının desteğiyle, FAO ve Türkiye, aşağıda belirtilen dört temel bileşenden oluşan Suriye Mülteci Dayanıklılık Planı'nı uygulamak üzere birlikte çalışmaktadır:

Sürdürülebilir tarımsal geçim kaynakları ve gıda güvenliği ve beslenme için bilgi ve becerilerin geliştirilmesi, (ii) Gıda ve tarım sektörlerinde istihdam edilebilirlik ve girişimciliğin desteklenmesi, (iii) Tarım sektörünün sürdürülebilir gelişimine ve doğal kaynakların sürdürülebilir kullanımına yatırım yapılması (iv) Sosyal korumaya erişimin iyileştirilmesi. Plan, Türkiye'de geçici koruma altındaki Suriyelilerin nüfusunun en yüksek olduğu ve yerel ekonomiye entegrasyon potansiyelinin olduğu illeri hedeflemektedir.

Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler ile ev sahibi topluluklar arasında geçim kaynakları dayanıklılığı ve sosyal uyumun arttırılması

FAO ve BMMYK, Avrupa Birliği (Madad Fonu olarak da bilinen, Suriye krizine cevaben Bölgesel Güven Fonu aracılığıyla) ve Japonya'nın katkılarıyla, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı ve Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile ortaklık halinde, mesleki eğitim ve girişimcilik eğitim programları vasıtasıyla, GKAS'ler ve kırılğan ev sahibi toplulukların becerilerinin iyileştirilmesi amacıyla birçok projeyi hayata geçirmiştir. Yerel işgücü piyasasına erişimin artırılması yoluyla tarımsal geçim kaynaklarını iyileştirmek ve işgücü açıklarını doldurmak için özel sektör ile ortaklıklar kurmak üzere tasarlanan program, geçim kaynaklarını çeşitlendirerek ve gıda, tarım ve hayvancılık sektörlerinde çalışma fırsatlarını artırarak hedef grupların dayanıklılığını arttırmıştır.

Topluluk düzeyinde, program kapsamında hem ev sahibi topluluklar hem GKAS'lerin hedeflenmesi ve ortak öğrenme ve üretme ortamlarının sağlanması suretiyle sosyal uyum da güçlendirilmiştir. Bu, çatışmaları önlemiş ve GKAS'lerin ülkeye barışçıl şekilde entegrasyonunu güçlendirmiş, bölgede sosyal istikrara katkıda bulunmuştur. Türk şirketlerinin Suriyeli işçilerle tanışmasına olanak tanıyan, ayrımcılığı ve kültürel farklılıklara ilişkin olumsuz önyargıları azaltan iş başında eğitimin olumlu etkileri şimdiden görülmeye başlanmıştır.

©FAO/Carly Learson

Madagaskar'da çekirge istilasına cevaben Türkiye'nin acil durum desteği

Contributions:

100 000 ABD Doları

Faydalanıcılar:

Çekirge istilasından etkilenen alanlarda yaşayan kişiler, Ulusal Çekirge Merkezi

Yer:

Madagaskar

Uygulama dönemi:

2015-2016

Sonuçlar:

Ulusal Çekirge Merkezi'nin gözetim ve kontrol operasyonları için kırsal alanlara ulaşabilmesi adına 6 motosiklet satın alındı ve ilgili işletme maliyetleri desteklendi;

Kampanyayı yürüten ekiplerin maliyetleri desteklendi;

Merkezi pestisit depolama tesisi inşaat çalışması yakından denetlendi;

Havadan ve karadan gözetim ve kontrol operasyonlarını yürüten ekiplerin işletme maliyetleri desteklendi.

Madagaskar, 2012 yılında başlayan ve ülkenin yaklaşık üçte ikisini etkisi altına alan bir çekirge istilasına yaşamış, ekinler ve meralar büyük zarar görmüş ve birçok çiftçi aşırı yoksulluğa mahkûm olmuştur. Nüfusun yüzde 80'inin geçimini tarımdan sağladığı bir ülkede istila, 13 milyondan fazla insanın geçim kaynağını yok etme potansiyeline sahipti.

Bu istilaya cevaben, FAO, çekirge krizi ile mücadele etmeyi ve kırılgan çiftçilerin geçim kaynaklarını korumayı hedefleyen üç yıllık bir program başlatmıştır. Üç kampanya aracılığıyla, bir yandan belli bir hedefe odaklanan gözetim ve kontrol operasyonları yürütülürken diğer yandan yerel otoritelerin kapasitesi geliştirilmiştir. Türkiye'nin zamanında sağladığı mali destek, program kapsamındaki üçüncü kampanyada (2015/2016) önemli bir fon eksikliğini gidererek kritik ekipmanın satın alınması ve merkezi pestisit depolama tesisi inşaat çalışmasının denetimi vasıtasıyla gözetim ve kontrol operasyonlarının devamlılığının sağlanmasına yardımcı olmuş ve programının koordinasyonunu iyileştirmiştir. Proje özellikle, Ulusal Çekirge Merkezi personelinin, uzak bölgelerde gözetim ve kontrol operasyonları yürütmesine olanak sağlamak için motosiklet satın alınmasını sağlamıştır. Ek olarak proje, son derece önemli insan kaynakları katkıları da sağlamış, ülkenin çekirge kontrol ve izleme kapasitesinin güçlendirilmesi ve koordinasyon için ihtiyaç duyulan ulusal danışmanlar dâhil olmak üzere kampanyanın yürütülmesinde görevli ekiplerin maliyetlerinin karşılanmasına yardımcı olmuştur. Ayrıca proje, yaklaşık 112 000 litre pestisit depolama kapasitesine sahip merkezi bir pestisit depolama tesisinin inşasının denetimini (ulusal uzmanlar ve bir uluslararası danışman aracılığıyla) kolaylaştırmıştır. Son olarak, havadan ve karadan gözetim ve kontrol operasyonlarını yürüten ekiplerin işletme maliyetleri proje kaynaklarıyla destetlenmiştir.

FAO, Türkiye'den ve diğer kaynak ortaklarından gelen bu tür katkılarla, çekirgelerin ekinlere ve meralara verdiği zararı kısıtlamada ve Madagaskar'daki en kırılgan kırsal nüfusun gıda güvenliğini teminat altına almada başarılı olmuştur. 2013/2014 yıllarını kapsayan kampanyada yaklaşık 1,22 milyon hektar, 2014/2015 yıllarını kapsayan kampanyada 640 000 hektar ve 2015/2016 yıllarını kapsayan kampanyada yaklaşık 472 400 hektar olmak üzere 2013-2016 yılları arasında program kapsamında yürütülen operasyonlar, 2,3 milyon hektar üzerinde çekirge nüfusunun kontrol altına alınmasına yardımcı olmuştur.

SKA'lara katkı:

İlerisi için izlenecek yol

İleriye bakılacak olursa, Türkiye ve FAO, gıda güvenliği, gıda güvenilirliği, sürdürülebilir tarım, hayvan ve bitki genetik kaynakları, ormancılık, balıkçılık ve doğal kaynakların sorumluluk bilinciyle kullanımını içeren ortak öncelikler konusunda birlikte çalışmaya devam edecektir. Türkiye, iki yönlü bir iş birliği yoluyla FAO ile çalışmaya devam edecek, ulusal önceliklere cevap vermek için Örgüt'ün teknik kapasitesini güçlendirirken aynı zamanda Örgüt'e teknik ve mali katkılar sağlayacaktır. FAO, kırsal alanlarda yaşayan kadınların ekonomik olarak güçlendirilmesine ve girişimciliğine güçlü bir şekilde odaklanarak bölgedeki kırılgan nüfusları destekleme konusunda Türkiye'nin deneyiminden yararlanacaktır. Ortaklık, FTTP'nin ikinci fazının (FTTP II) rehberliğinde ilerleyecek, ağırlıklı olarak Orta Asya bölgesine odaklanılsa da Afrika ve ötesine de yayılacaktır. Ortak hedeflerin ve beklenen etkilerin net şekilde tanımlandığı programatik ve bölgesel bir yaklaşım benimsenecektir.

Mevcut ve yeni tehditlerin izlenmesi ve uygun stratejilerin geliştirilmesine olanak sağlanması bakımından bölgesel iş birliği ve kapasite geliştirme önem arz edecektir. Bu doğrultuda, Türkiye ile FAO, ECO-RCC'nin, Üye Ülkelerine sistematik ve ihtiyaca uygun destek sağlamak üzere kapasitesinin güçlendirilmesine ve gıda güvenliği ve beslenme politika ve programlarını iyileştirmek üzere ihtiyaç duydukları tavsiye, rehberlik ve bilgiyi almalarına katkıda bulunmaktadır. Türkiye ve FAO aynı zamanda ülkenin bilgi, teknik ve araştırma kapasitelerinden yararlanmakta ve Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü (KEİ) üyeleriyle paylaşmakta, bölgede tarımsal kalkınmayı desteklemekte ve tarımsal üretimi artırmak, yoksulluğu azaltmak ve gıda güvenliğini güçlendirmek için iş birliğini kolaylaştırmaktadır. Ek

olarak, Türkiye, resmi gıda güvenliği kontrol ve risk iletişimini destekleyecek, böylece kamu sektörü ve özel sektörün Orta Asya bölgesindeki öncelikli gıda güvenliği risklerini ele alabilmeleri için elverişli bir ortam sağlamış olacaktır. Aynı zamanda, gözetim, ırk analizi, entegre hastalık yönetimi ve hastalığa dirençli çeşitlerin geliştirilmesi konularında iş birliğini kolaylaştırarak ve ulusal kapasiteleri güçlendirerek Türkiye, bölge ülkelerinde buğday pası hastalıklarının önlenmesini ve yönetimini teşvik edecektir.

Ayrıca Türkiye, balıkçılık, hayvancılık ve ormancılığa odaklanmak suretiyle doğal kaynaklar üzerinde önemle duracaktır. Türkiye, su ürünleri yetiştiriciliği sektörünün geliştirilmesi vasıtasıyla Orta Asya ülkelerinin su ürünlerinin sürdürülebilir kullanımı, yönetimi ve korunması meselelerini etkili şekilde ele alma kapasitelerinin artırılmasında önemli bir rol oynayacaktır. Ek olarak Türkiye, bölgede hayvan genetik kodlarının yönetimi ve sürdürülebilir hayvancılık için modern teknolojilerin aktarılmasına destek olacaktır. Ormancılık alanında, FTTP altında, Türkiye, sürdürülebilir orman yönetimi, orman yangınlarının önlenmesi ve kontrol altına alınması ve orman biyoçeşitliliğinin korunması ve bozuk ormanların ıslahında yenilikçi ve katılımcı yaklaşımlara başvurulması ile ilgili kapsamlı projeleri destekleyecektir. Orman vasfını yitirmiş alanların ve diğer arazilerin ıslahı konusundaki teknik ve kurumsal kapasitesinin artması ayrıca iklim değişikliği, çölleşmenin yaygınlaşması ve su kıtlığı ile mücadele edilmesine katkıda bulunacaktır.

Türkiye; Sudan, Moritanya ve Eritre'de bozulmuş arazilerin ıslah edilmesi ve FAO'nun Büyük Yeşil Duvar için yenilikçi yaklaşımının uygulanmasına yönelik girişime katkıda bulunmak suretiyle bölgedeki çalışmalarını genişletecektir.

2030 Sürdürülebilir Kalkınma Gündemi'nde öngörüldüğü üzere Türkiye, iklim değişikliğinin azaltılması ve iklim değişikliğine uyum bağlamında gıda kaybı ve israfını önleyip azaltırken gıda ve beslenme güvenliğinin sağlanmasını önceliklendirmektedir.

Bu amaçla, ulusal düzeyde gıda kaybı ve israfı hakkında farkındalığın artırılması ve gıda kaybı sorununun ulusal düzeyde ele alınması için gıda değer zincirinin tüm aşamalarında ilgili paydaşlar arasında diyalog ve iş birliği geliştirilmesi amacıyla "Gıda Kaybı ve İsrafının Ölçülmesi ve Azaltılması" konulu G20 Teknik Platformunun kurulması, "Ekmek İsrafı Kampanyası"nın başlatılması ve farkındalığı artırmak için ulusal "Gıdanı Korum" girişiminin uygulanması içeren bazı tedbirler alınmıştır. Benzer şekilde, ulusal politikalar ve bağlamla uyumlu olan ve "gıda atığı yönetim hiyerarşisi" temelinde, Türkiye, Orta Asya bölgesine, gıda kaybı ve israfının azaltılmasına odaklanan ulusal stratejiler ve eylem planları hazırlanması hususunda da destek olmaktadır. Söz konusu girişim, hem politika hem de teknik düzeylerde gıda kaybı ve israfını azaltma stratejisinin temel stratejik eylemlerinin uygulanmasına odaklanacak ve çiftçilerden tüketicilere kadar gıda sisteminin tüm alt sektörlerini hedefleyecektir.

Bu girişimler, Türkiye ve FAO'nun, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarında belirtilenler dâhil olmak üzere günümüzün en büyük zorluklarına hedeflenen yeni ve başarılı müdahaleler geliştirme çabalarını sürdürmeleri ve tüm bunları, hem insanlara hem de gezegene hizmet edecek şekilde hayata geçirmeleri için sağlam bir zemin sağlayacaktır.

Türkiye tarafından fonlanan projelerin listesi (2009–2020 yılları arasında uygulanan)*

Proje kodu	Proje adı	Bütçe (ABD Doları)	Başlangıç tarihi	Bitiş tarihi	Yer
GCP/RER/044/TUR	EİT Gıda Güvenliği Bölgesel Koordinasyon Merkezi (RCC-FS)	499 212	01/06/2013	31/12/2019	Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan
OSRO/MAG/504/TUR	Madagaskar'da Çekirdek İstilasına Cevaben 2014/2015 Çekirge Kampanyası'na Acil Destek	100 000	01/04/2015	30/09/2015	Madagaskar
GCP/AZE/005/TUR	Ancılıkta Verimliliğin Arttırılması Yoluyla Azerbaycan'da Kırsal Nüfusun Geçim Kaynaklarının İyileştirilmesi	200 000	02/02/2015	31/12/2017	Azerbaycan
GCP/INT/137/TUR	Senaryo Yaklaşımını Uygulamak Suretiyle Orta Asya'da Su Kaynaklarının Entegre Kullanımına Dair Karşılıklı Kabul Edilebilir Mekanizma	449 970	20/01/2012	31/12/2012	Bölgeler arası
GCP/KYR/008/TUR	2011–2020 yılları için Kırgızistan'da Tarımsal Kalkınma Stratejisi Hazırlanması	200 000	01/09/2011	31/12/2013	Kırgızistan
GCP/RER/025/TUR	Karadeniz'de Sorumlu Balıkçılığın Desteklenmesi Amacıyla Bilimsel, Teknik ve Kurumsal İş Birliğinin Güçlendirilmesi için Proje Belirleme ve Tasarlama	100 000	15/05/2012	31/12/2015	Bulgaristan, Gürcistan, Romanya, Rusya Federasyonu, Türkiye, Ukrayna
GCP/RER/028/TUR	Azerbaycan ve Türkiye'de Küresel Öneme Sahip Tarımsal Miras Sistemlerinin Tespit Edilmesi, Değerlendirilmesi ve Korunması	250 000	15/07/2010	30/09/2014	Azerbaycan, Türkiye
GCP/RER/029/TUR	Orta Asya ve Türkiye'de Tarımsal İnovasyon Sistemlerinin Analizi ve Güçlendirilmesi için Kapasite Geliştirme	220 000	12/07/2010	31/03/2013	Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye
GCP/RER/030/TUR	Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan ve Türkmenistan'da Sulanan Alanlarda Korumalı Tarım	600 000	01/01/2011	31/12/2013	Azerbaycan, Kazakistan, Özbekistan, Türkmenistan
GCP/RER/031/TUR	Balıkçılık ve Su Ürünleri Yetiştiriciliğinin Geliştirilmesine Yönelik Orta Asya Bölge Programı Programı (FISHDEV-CA)	1 785 230	05/12/2009	04/12/2014	Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan

Proje kodu	Proje adı	Bütçe (ABD Doları)	Başlangıç tarihi	Bitiş tarihi	Yer
GCP/RER/035/TUR	Orta Asya ve Türkiye'de Pestisitler ve Zararlı Yönetimi Girişimi	450 000	10/08/2010	31/12/2013	Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan
GCP/SEC/001/TUR	SEC Ülkelerinde Sığır Yetiştiriciliğinin İyileştirilmesi Modülü	600 000	11/10/2011	31/12/2014	Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan
GCP/SEC/002/TUR	Orta Asya ve Kafkaslarda Dağ Havzalarının Sürdürülebilir Yönetimi için Kapasite Geliştirme	300 000	20/01/2012	31/12/2015	Azerbaycan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye
GCP/SEC/003/TUR	SEC Ülkelerinde Hayvan Genetik Kaynaklarının Yönetiminin Geliştirilmesi	700 000	21/11/2011	30/04/2015	Orta Asya
GCP/SEC/006/TUR	FAO/GIEWS Ulusal Fiyat Veri Tabanı ve Analiz Aracı	150 000	01/07/2013	30/06/2015	Azerbaycan, Kırgızistan, Tacikistan
GCP/SEC/007/TUR	Kırsal Alanlarda Yaşayan Kadınların, Sürdürülebilir Kırsal Kalkınmanın Sosyo-Ekonomik ve Toplumsal Cinsiyet Yönleriyle İlgili Kapasitelerinin Güçlendirilmesi	320 657	20/05/2013	30/06/2016	Azerbaycan, Türkiye
GCP/SEC/008/TUR	Cinsiyet ve Tarım Çerçevesi'nin (GASF) Uygulanmasıyla Cinsiyet Temelinde Ayırıştırılmış Verilerin Oluşturulması ve Analizine Yönelik Ulusal Kapasitenin Güçlendirilmesi	330 000	03/06/2013	31/05/2016	Kırgızistan, Tacikistan, Türkiye
GCP/SEC/009/TUR	FAO-Türkiye Ortaklık Programı'nın (FTPP) Görünürlüğünün Arttırılması	197 495	01/04/2013	31/12/2017	Orta Asya
GCP/SEC/010/TUR	Kırgızistan Cumhuriyeti ve Tacikistan Cumhuriyeti'nde Gıda İşleme İşletmeleri ve Ulusal Otoritelerin Gıda Güvenliği Riski Yönetimi Konusundaki Kapasitesinin Geliştirilmesi	200 000	01/10/2013	28/02/2017	Kırgızistan, Tacikistan

*Çok Yönlü/Ortak Güvence Fonlarına yapılan katkılar listede yer almamaktadır.

** USD ABD Doları olarak; devam eden projeler için değişiklik söz konusu olabilir.

Proje kodu	Proje adı	Bütçe (ABD Doları)	Başlangıç tarihi	Bitiş tarihi	Yer
GCP/SYR/014/TUR	Suriye'de Sürdürülebilir Orman Yönetimi Planlaması ve Orman Yangını Yönetimi Kapasitesinin Geliştirilmesi	229 993	08/01/2010	30/06/2012	Suriye Arap Cumhuriyeti
GCP/TAJ/006/TUR	Tacikistan'da Gıda Güvenliği ve Çevre Korumanın İyileştirilmesi Amacıyla Ev Ortamda Fidan Yetiştiriciliği	199 942	01/01/2010	31/12/2011	Tacikistan
GCP/TAJ/009/TUR	Hayvanlarda ve İnsanlarda Brusellozun Etkili ve Sürdürülebilir Kontrolü Yoluyla Tacikistan'daki Kırılgan Nüfuslar için Gıda Güvenliği, Gıda Güvenirliği ve Yaşam Standartlarının İyileştirilmesi	180 000	01/01/2012	30/09/2014	Tacikistan
GCP/UZB/002/TUR	Sınır Aşan Podshaota Nehir Havzasının Özbek Su Kıtılığı Alanında Su Tasarrufu Teknolojilerinin Teşvik Edilmesi	221 987	02/12/2010	31/10/2015	Özbekistan
UTF/TUR/052/TUR	Türkiye'de Organik Tarımın Arttırılması	280 000	01/01/2010	31/07/2011	Türkiye
UTF/TUR/054/TUR	GEF Projesi Proje Hazırlama 'İnsanların Beslenmesi ve Refahını İyileştirmek Amacıyla Biyoçeşitliliğin Korunması ve Sürdürülebilir Kullanımın Yaygınlaştırılması'	18 000	01/02/2011	31/05/2011	Türkiye
UTF/TUR/057/TUR	Ulusal Coğrafi Toprak Verimliliği ve Toprak Organik Karbonu Bilgi Sistemi	200 000	01/08/2012	31/07/2015	Türkiye
UTF/TUR/058/TUR	Türkiye'nin Batı Akdeniz Bölgesi'nde Tıbbi ve Aromatik Bitkilerin Korunması ve Yetiştirilmesi	180 000	08/05/2012	08/12/2014	Türkiye
UTF/TUR/060/TUR	Arazi Topluştırılması Konusundaki Ulusal ve Kurumsal Kapasitenin Güçlendirilmesi	124 999	17/03/2014	19/11/2015	Türkiye
GCP/INT/340/TUR	Restorasyon, Gelir, Kalkınma, Üretici Ekosistem Hizmetlerini Arttırma (BRIDGES)	3 000 000	05/07/2018	01/08/2021	Eritre, Moritanya, Sudan

Proje kodu	Proje adı	Bütçe (ABD Doları)	Başlangıç tarihi	Bitiş tarihi	Yer
GCP/SEC/013/TUR	Orta Asya'da Sürdürülebilir Balıkçılık ve Su Ürünleri Yönetimi Kapasitesinin Oluşturulması (FishCAP) (I.Faz, su ürünleri ve gıda yönetimi)	1 000 000	01/11/2019	31/10/2022	Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan
GCP/SEC/015/TUR	SEC Ülkelerinde Gıda Kaybı ve İsrafının Azaltılması	1 500 000	01/11/2019	31/10/2021	Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan
GCP/AZE/006/TUR	Azerbaycan'da Organik Tarımın Geliştirilmesi ve Kapasite Oluşturma	299 573	01/01/2015	30/04/2018	Azerbaycan
GCP/SEC/004/TUR	Kafkaslar ve Orta Asya'da Ulusal ve Bölgesel Düzeyde Daha İyi Çekirge Yönetimine Doğru	600 000	03/03/2014	28/02/2019	Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Tacikistan, Türkmenistan
GCP/SEC/016/TUR	Orta Asya ve Kafkasya'da Buğday Pas Hastalıkları Yönetimi ve Dayanıklılık Islahına Yönelik Bölgesel İş Birliğinin ve Ulusal Kapasitelerin Güçlendirilmesi (CAC Rust)	1 067 000	01/01/2020	31/12/2024	Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan
GCP/SEC/017/TUR	Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Gıda Güvenliği Koordinasyon Merkezi'nin Program Temelli Bir Organizasyondan Ekonomik İşbirliği Teşkilatı İçinde Kendi Kendini İdame Ettiren Bir Kuruma Dönüşümüne Destek	500 000	01/01/2020	31/12/2021	EİT üye ülkeleri
GCP/SEC/019/TUR	Karadeniz Ekonomik İşbirliği Örgütü Sürdürülebilir Gıda Sistemleri Bölgesel İşbirliği Merkezi (BSEC-CSFS)	500 000	01/08/2020	31/07/2023	KEİ üye ülkeleri

*Çok Yönlü/Ortak Güvence Fonlarına yapılan katkılar listede yer almamaktadır.

** USD olarak; devam eden projeler için değişiklik söz konusu olabilir.

2020 yılında devam eden Türkiye fonlu projelerin listesi*

Proje kodu	Proje adı	Bütçe (ABD Doları)	Yer
GCP/RER/062/TUR	Ulusal Gıda Güvenliği Sistemleri ve Bölgesel İş Birliğinin İyileştirilmesi	650 000	Azerbaycan, Kırgızistan, Moldova Cumhuriyeti, Tacikistan, Türkiye
GCP/SEC/014/TUR	Sera Gazı Emisyon Yoğunluğunun Azaltılması için Küçükbaş Hayvan Yetiştiriciliğinin Verimliliğinin Artırılması	1 100 000	Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Tacikistan, Türkiye, Türkmenistan
GCP/SEC/018/TUR	Kimse Geride Kalmasın*: Türkiye ve Orta Asya'da Kırsalda Yaşayan Kadınların Daha Güçlü Katılımı ve Güçlendirilmesi Yoluyla Ekonomik Büyüme Fırsatlarının Değerlendirilmesi	950 000	Özbekistan, Tacikistan, Türkiye
GCP/SEC/020/TUR	FAO-Türkiye Ortaklık Programlarının (FTPP II ve FTFP) Görünürlüğünün Arttırılması	400 000	Türkiye

*Çok Yönlü/Ortak Güvence Fonlarına yapılan katkılar listede yer almamaktadır.

**T.C. TARIM VE
ORMAN BAKANLIĞI**

Bu rapor, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından finanse edilen "FAO-Türkiye Ortaklık Programlarının (FTPP II ve FTFP) GCP/SEC/020/TUR Görünürlüğünün Arttırılması" Projesi'nin bir katkısı olarak basılmıştır.

Ortaklıklar ve Erişim

PSR-Director@fao.org
www.fao.org

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü
Roma, İtalya